

jaarverslag 2020

boekjaar 1 juli 2019 - 30 juni 2020

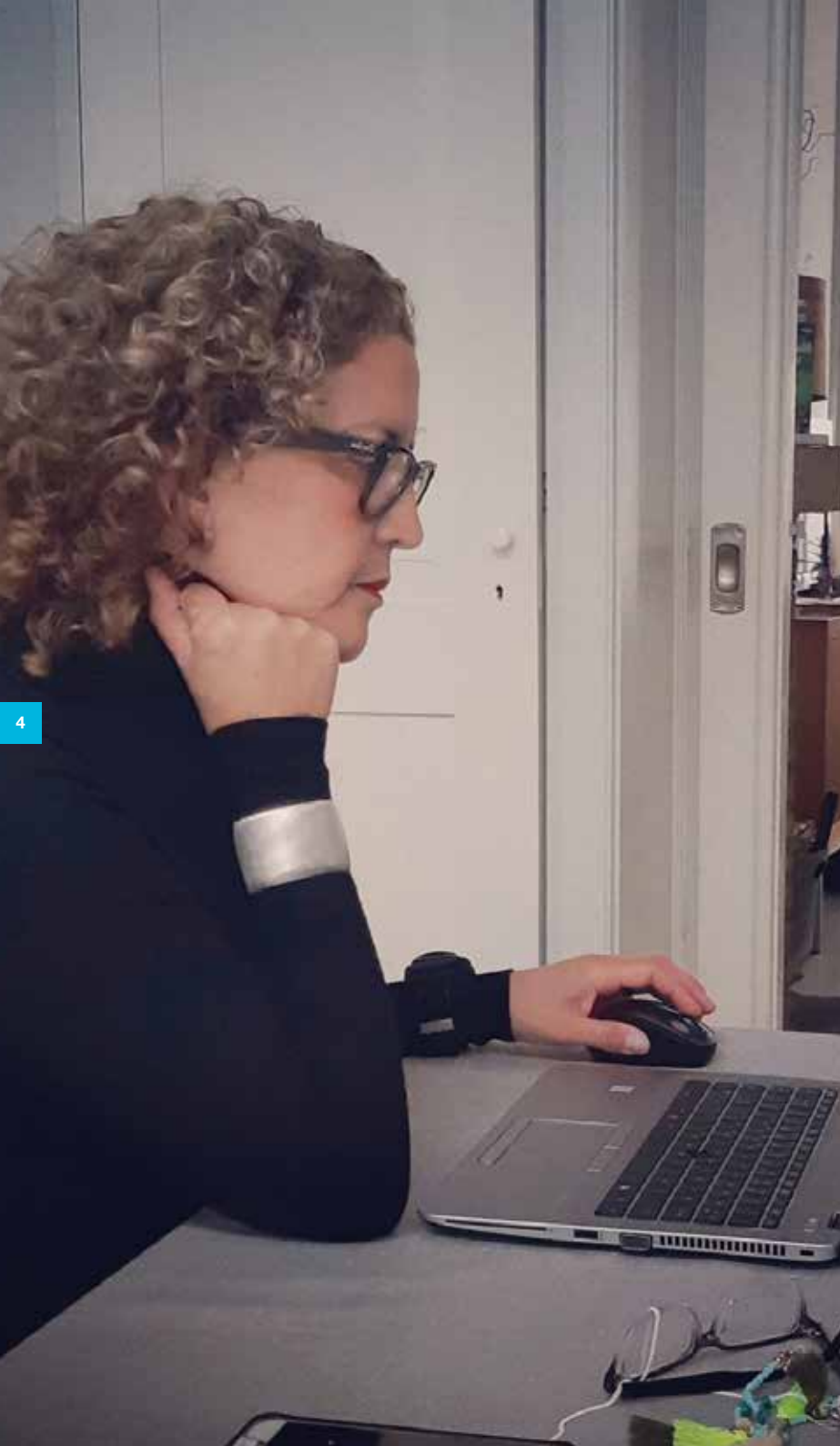

inhoudsopgave

	woord vooraf	4
1	onze missie	6
2	onze verhalen	13
3	onze resultaten	35
4	onze organisatie	44
5	onze jaarrekening	55
6	controleverklaring van de onafhankelijk accountant	66

VAN DE DIRECTEUR

Ik schrijf dit zittend achter mijn laptop aan de eettafel in mijn eigen, veilige huis. Ik werk al sinds maart 2020 thuis, net als mijn man. Onze kinderen volgen hun school momenteel online. Het blijft wennen, absoluut, maar ik besef vooral hoeveel geluk wij hebben met deze fijne plek. We hebben de ruimte en we voelen ons hier veilig. Veilig, beschermd, vertrouwd.

Hoe anders zou dat zijn als ik ergens in een hutje in het binnenland van Oeganda zou wonen, in een sloppenwijk in Zambia zou leven of mijn huisje op het platteland van Cambodja of Guatemala zou staan. Geen veilige plek om te leven, de brandende zon op het dak van stukken plastic of een hoosbui die alle spullen natmaakt. De kinderen die maar hoesten en elke dag zorgen... Het lukt mij nauwelijks mij zo'n leven voor te stellen, ook al heb ik het al vaak met eigen ogen gezien. Het is de harde realiteit voor heel veel mensen op de wereld.

Dat een huis de basis is voor een goed bestaan, weten we bij Habitat al lang. Maar nu het coronavirus wereldwijd om zich heen grijpt, is het voor iedereen glashelder: een veilig huis is van levensbelang! Daarom blijven wij ons bij Habitat Nederland met hart en ziel inzetten voor een toekomst waarin er geen krotten meer bestaan. Waar niemand in een hutje of een overvolle sloppenwijk leeft en iedereen een stevig dak boven zijn hoofd heeft.

Wij bouwen door, ook als het tegen zit. Want waar dit boekjaar zo succesvol begon voor Habitat Nederland - met onder andere een recordaantal bouwreizen en een bijzondere editie van ons jaarlijkse golftoernooi in de planning - dwong de coronapandemie ons het bouwreisprogramma stil te leggen en ons golftoernooi te annuleren. Het jaar

dat zo voorspoedig begon, eindigde helaas een stuk minder positief.

Gelukkig waren er ook successen. In het eerste deel van het boekjaar werd er volop gebouwd en reisden bouwreisteamen naar onder andere Cambodja, Nepal en Zambia. We kregen veel aandacht door een prachtig artikel in de Happinez dat hoofdredacteur Eveline Helmink schreef over haar bouwreis in Malawi en onze kersverse Habitat ambassadeur, Buddy Vedder bezocht - samen met onze andere ambassadeur Marlayne Sahupala - ons project in Oeganda en vertelde erover op radio en tv. En ook in coronatijd wist het team van Habitat Nederland haar creativiteit in te zetten en ontwikkelde een online escape game, een virtuele reis rond de wereld langs onze Habitat projecten.

Graag nodig ik je uit om te lezen over dit boekjaar met pieken en dalen, over wat wij hebben bereikt en wat helaas niet doorging, maar vooral over de projecten en families waarvoor wij ons hebben ingezet en wie ons daar allemaal bij geholpen hebben.

Ons boekjaar 2020 was een bijzonder jaar, corona zette onze wereld op z'n kop. Maar een ding is niet veranderd: onze motivatie om samen met onze donateurs en supporters te blijven bouwen aan die wereld waar iedereen een veilig (t)huis heeft. Want dat is nu, meer dan ooit, hard nodig!

Jennifer Lemke, directeur
Habitat for Humanity Nederland

VAN DE VOORZITTER

Voor u ligt een jaarverslag van een bijzonder jaar. Een jaar dat bij Habitat Nederland startte met grootse plannen. Een jaar waarin wij prachtige en indrukwekkende resultaten boekten. Maar ook een jaar met teleurstellingen, tegenvallende inkomsten en uitgestelde bouwreizen. Het jaar van corona, het virus dat de hele wereld in zijn greep hield, maar vooral de allerarmsten hard raakte.

Er was al een wereldwijde huisvestingscrisis met 1,6 miljard mensen die geen fatsoenlijk dak boven hun hoofd hebben. En het coronavirus heeft hun situatie verder verslechterd. Dat is voor ons toch wel iets om bij stil te staan, als we terugkijken op dit boekjaar. In dit jaarverslag vertellen wij u over de impact die de coronacrisis heeft op de mensen voor wie wij bouwen. Over de enorme stap terug die deze pandemie betekent voor de ontwikkeling in de landen waar wij werken.

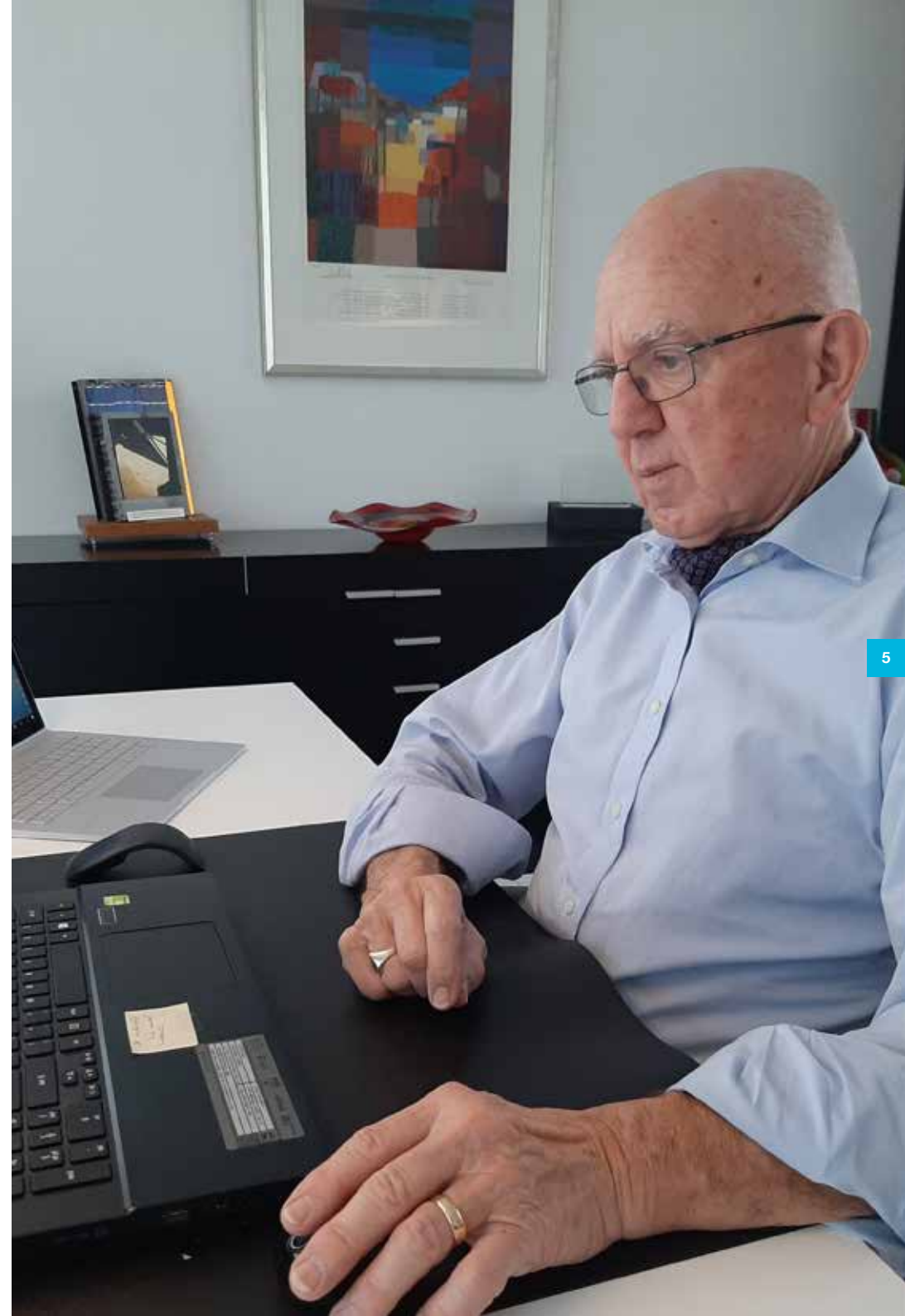
Maar wij gaan ook in op de impact die de crisis afgelopen jaar had op onze organisatie hier in Nederland. Bij Habitat Nederland vinden wij het belangrijk om daar transparant en open over te communiceren. Niet om negatief te zijn. Nee, juist om extra hard aan de slag te gaan en verder te bouwen.

Maar als we terugkijken op 2020 zijn we ook trots. Trots op wat er allemaal is bereikt in een lastig jaar. Wat hebben we toch betrokken vrijwilligers en donateurs en wat is er hard gewerkt door alle collega's bij Habitat in Nederland en over de wereld om zoveel mogelijk door te kunnen bouwen. Hun vindingrijkheid en flexibiliteit heeft ervoor

gezorgd dat we dit jaar alsnog vele duizenden gezinnen konden helpen. Gezinnen zoals dat van Cecilia uit Guatemala, van Rupa uit Nepal en van oma Kekulina uit Oeganda. Zij hebben nu een veilig huis en een betere toekomst. Hun verhaal en dat van nog vele anderen leest u hier in dit jaarverslag.

Eén ding weten we zeker, wij bouwen door en blijven werken aan een betere toekomst voor mensen in regio's waar de omstandigheden zo ontzettend erbarmelijk zijn. We blijven nieuwe ideeën bedenken, zoals de online escape game waarmee spelers vanachter hun computer langs Habitatprojecten kunnen reizen zolang de wereld nog in lockdown is en een mooi crowdfunding event waarin we met onze donateurs live gaan schakelen naar Zambia, Nepal en Oeganda dat voor komend jaar op de agenda staat. Zo blijft Habitat Nederland zich inzetten en aanpassen tot het ultieme doel is bereikt: een fatsoenlijke plek om te wonen. Voor iedereen. Daarbij rekenen we natuurlijk ook op uw ondersteuning, die zo broodnodig is.

Martin van Pernis, bestuursvoorzitter
Habitat for Humanity Nederland

1 onze missie

de noodzaak

Dat een goed huis en schoon water de basis zijn voor een beter leven, weten we bij Habitat al lang. In Nederland realiseren wij ons dit niet altijd; een huis is zo vanzelfsprekend voor ons. Maar nu het coronavirus al bijna een jaar om zich heen grijpt en wereldwijd het leven op zijn kop zet, is het glashelder dat een veilige leefomgeving van levensbelang is, ook in de strijd tegen deze pandemie.

Overall ter wereld luidt het advies: blijf thuis! Maar wat als thuisblijven niet zo eenvoudig is? Hoe doe je dat als je met je vijf kinderen in een lekkend krot woont? Hoe houd je 1,5 meter afstand als je thuis een overvolle sloppenwijk is? En is binnenblijven wel een optie als je dan geen geld verdient om je gezin te eten te geven?

1,6 miljard mensen, bijna een kwart van de wereldbevolking, hebben geen fatsoenlijk dak boven hun hoofd. En 1 miljard mensen leeft in overvolle sloppenwijken. Dat leidt tot ziekte, armoede, stress en gebrek aan toekomstperspectief.

wereldwijde coronacrisis

De coronapandemie - de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog - heeft de hele wereld op z'n kop gezet. Voor het eerst raakt een crisis zo goed als alle mensen op aarde, elk land heeft er mee te maken. Toch is de last niet eerlijk verdeeld en worden de allerarmsten zoals zo vaak onevenredig zwaar getroffen.

In veel ontwikkelingslanden is het aantal coronabesmettingen redelijk beperkt, maar de impact van deze crisis is dat zeker niet. Neem een land als Cambodja. Dat had in de eerste helft van 2020 – tenminste volgens de officiële bronnen – nauwelijks besmettingen. Toch stortte het land in een diepe crisis. Van de ene op de andere dag stopte al het toerisme en stond iedereen die in deze sector werkte op straat. Tel daarbij de strenge lockdown die het velen onmogelijk maakte te gaan werken en geld te verdienen en het is duidelijk dat heel veel gezinnen het meeste last hebben van de economische gevolgen van de coronapandemie.

Deze wereldwijde coronacrisis leert ons niet alleen het grote belang van veilige en degelijke huisvesting – een goed huis is immers de beste verdediging tegen het virus – maar laat ons ook zien dat er nog heel veel te doen is. Door de crisis vallen veel mensen terug in extreme armoede wat de strijd tegen armoede in één klap minstens tien, maar waarschijnlijk eerder twintig jaar terug lijkt te werpen.

Zonder goede huisvesting lopen mensen meer risico op ziektes: niet alleen corona, maar ook bijvoorbeeld malaria, longontsteking en diarree houden direct verband met slechte huisvesting. Zonder een veilig huis leven mensen in angst - voor natuurrampen, voor onveiligheid en geweld en voor uitzetting uit hun (vaak illegale) onderkomen. Kinderen missen meer school door ziekte en ondervoeding en volwassenen kunnen nauwelijks rondkomen. Wie in zulke omstandigheden leeft, kan bijna niet ontsnappen aan de armoede.

URGENTIE

De toenemende verstedelijking, klimaatveranderingen en oorlogen zijn er de oorzaak van dat een recordaantal mensen migreren of vluchten. Tel daarbij de ongekende en wereldwijde crisis die de coronapandemie veroorzaakt op zowel economisch als humanitair vlak en het is duidelijk: de urgentie om de wereldwijde huisvestingsproblematiek aan te pakken is groter dan ooit!

habitats unieke aanpak

Habitat gelooft dat een veilig, degelijk en betaalbaar huis de basis is voor een goed bestaan.

Habitat ziet mensen in ontwikkelingslanden niet als slachtoffers, maar als zelfstandige mensen die met een steuntje in de rug heel goed in staat zijn om een eigen toekomst op te bouwen. Dat steuntje wil Habitat bieden door te bouwen aan een wereld waarin iedereen een dak boven zijn hoofd heeft.

HABITATS VISIE

Een wereld waarin iedereen een dak
boven zijn hoofd heeft; een thuis.

HABITATS MISSIE

Mensen een betere toekomst bieden
met een degelijk en veilig huis als basis.

iedereen heeft recht op een veilig (t)huis!

MEER DAN VIER MUREN EN EEN DAK

Een goed huis met sanitaire voorzieningen en schoon water - het is voor ons zo vanzelfsprekend en het lijkt zo eenvoudig - maar het doorbreekt de uitzichtloze armoede waarin mensen vaak al generaties lang gevangen zitten. Een huis biedt niet alleen onderdak, maar ook gezondheid en veerkracht, het levert toegang tot kapitaal en kan fungeren als onderpand voor een lening, voor microkrediet. Daarmee kunnen mensen, vanuit de veilige basis van hun huis, zelf verder bouwen aan een beter leven voor zichzelf en volgende generaties.

Daarom bouwt Habitat huizen. Habitat is opgericht in 1976 en heeft sindsdien wereldwijd al meer dan 35 miljoen mensen geholpen hun huisvesting te verbeteren.

STEEDS MEER MENSEN ONDER DAK

Die 35 miljoen mensen is echt een indrukwekkend aantal. Maar in het licht van de wereldwijde huisvestingscrisis heeft Habitat zich te doel gesteld om deze impact verder te vergroten.

Natuurlijk blijven wij huizen bouwen. Dat zullen we altijd blijven doen en dat doen wij inmiddels op vele manieren: door nieuw te bouwen en te renoveren, maar ook met technische support en zaken in en om het huis zoals schoon drinkwater en een wc. We maken onze hulp compleet en duurzaam met trainingen en begeleiding, zodat mensen op eigen kracht verder kunnen. Hiermee helpen we niet alleen families, maar wordt het leven voor hun hele gemeenschap beter.

9

hoe het begon

Het verhaal van Habitat begint in 1942, in Koinonia Farm, een kleine gemeenschap in de Verenigde Staten (Georgia). Boer en godsdienstgeleerde Clarence Jordan zet zich in het sociaal en raciaal verdeelde zuidwesten van de VS in voor gelijke rechten. Als het echtpaar Millard en Linda Fuller in de jaren '60 Jordan bezoeken in Koinonia besluiten zij hun luxelevens in Alabama vaarwel te zeggen en Jordan te steunen.

Omdat zij geloven dat een thuis voor iedereen de basis is voor onafhankelijkheid, starten ze zogenaamde 'partnership housing'-projecten. De mensen in de gemeenschap

werken samen aan de bouw van eenvoudige huizen. De toekomstige huiseigenaar bouwt zelf mee en financiert zijn huis door middel van een lening zonder winstoogmerk. Het zijn de eerste Habitathuizen.

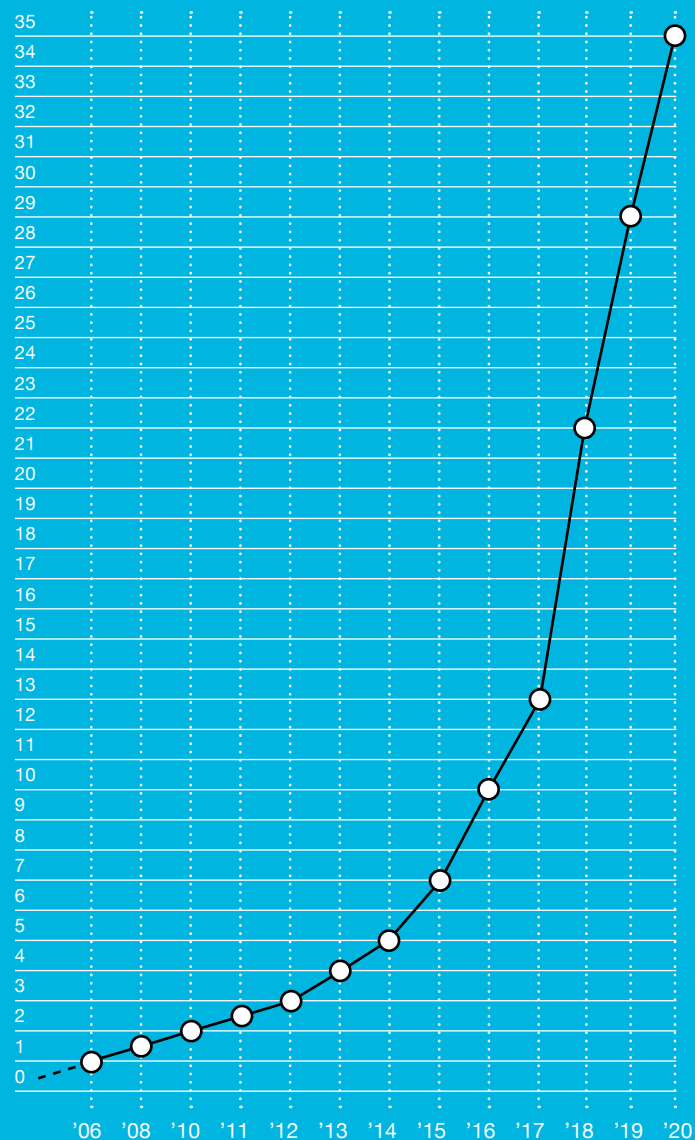
De Fullers gaan met deze aanpak naar Afrika. Na drie jaar wonen 2.000 mensen in voormalig Zaïre in een betaalbaar, degelijk huis. Het biedt de gezinnen zekerheid en onafhankelijkheid en zij zijn weer in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen toekomst. Het echtpaar Fuller ziet dat hun project een succes is. Terug in de Verenigde Staten richten zij in 1976 Habitat for Humanity op.

35 MILJOEN MENSEN

Dankzij Habitat leven wereldwijd meer dan 35 miljoen mensen in een veilig huis met een solide dak, stevige muren en schoon drinkwater.

(in miljoenen mensen, cumulatief)

BOUWEN AAN EEN SYSTEEM

Maar daarnaast zet Habitat zich de laatste jaren meer en meer in om 'te bouwen aan het systeem'. Door de huisvestingssector zelf te veranderen kunnen wij goede, veilige en betaalbare huisvesting voor veel meer mensen tegelijk toegankelijk maken.

In Nederland werkt de huizenmarkt relatief goed. Maar als je in een land als Oeganda of Nepal woont is dat heel anders. Je familie leeft misschien al generaties op een stuk land, maar je hebt geen eigendomsdocumenten en je kunt op elk moment van je land worden verjaagd. Geen bank zal je een hypotheek geven, maar zelfs als ze dat wel zouden doen, kun je niet aan de bouwmaterialen en de arbeidskrachten komen die nodig zijn om een fatsoenlijk huis te bouwen.

In heel veel landen op de wereld is de huisvestingssector altijd een ondergeschoven kindje geweest. Voor mensen met voldoende inkomen functioneert het, maar

voor al die mensen die geen geld, geen adres en geen toegang tot kapitaal hebben is de huisvestingssector ontoegankelijk. Daarom zet Habitat zich in om huisvestingsmarkten te verbeteren en zo degelijke en betaalbare huisvesting voor steeds meer mensen toegankelijk te maken.

Dit doen wij onder andere door het ontwikkelen en toegankelijk maken van producten en diensten in de huisvestingsmarkt, zoals microfinanciering voor huisvesting en betaalbare bouwmaterialen en innovatieve, duurzame en betaalbare technieken in de bouw. Zo kunnen mensen met een kleine lening zelf hun huisvesting verbeteren.

Daarnaast zet Habitat zich al jaren in om wereldwijd de wet- en regelgeving op het gebied van eigendoms- en huurrecht ten positieve te beïnvloeden. Met goede en rechtvaardige wetten en regels kan Habitat heel veel mensen tegelijk toegang tot betere huisvesting bieden.

een lening om je huis te bouwen

De grote drempel op de woningmarkt is de schaarste aan financiering voor huisvesting. In de meeste landen waar Habitat actief is, heeft het grootste deel van de bevolking geen toegang tot de financiële sector. Niet alleen de allerarmsten maar ook de werkende onderklasse - mensen zonder formeel arbeidscontract of seizoen werkers zonder vast inkomen bijvoorbeeld - komen niet in aanmerking voor een lening of hypotheek.

Toen rond het jaar 2000 de eerste microfinancieringsinstituten opkwamen, konden deze mensen voor het eerst geld lenen; kleine leningen met een korte looptijd, die vooral werden ingezet om een bedrijfje op te zetten. Slechts 2% van de leningen werd gebruikt voor huisvesting, terwijl microfinanciering voor huisvesting bij uitstek geschikt is om een goed huis bereikbaar te maken. Voorwaarde hierbij is wel dat mensen naast een lening ook bouwkundig advies krijgen om hun geleende geld verstandig en veilig in te zetten.

Habitat heeft daarom microfinancieringsinstellingen getraind in het verstrekken van huisvestingsleningen mét bouwkundig advies, zodat zij in de toekomst deze huisvestingsleningen zelf kunnen verstrekken. Dankzij dit nieuwe huisvestingsproduct dat vele microfinancieringsinstellingen nu in hun portfolio hebben, krijgen steeds meer mensen toegang tot de woningmarkt en kunnen hun eigen huisvesting verbeteren.

Habitats Terwilliger Centre for Innovation in Shelter

Tijdens de historische Habitat III conferentie in Quito (Ecuador) in oktober 2016, lanceerde Habitat haar Terwilliger Center for Innovation in Shelter (TCIS). Via TCIS werkt Habitat aan beter functionerende en inclusieve woningmarkten om betaalbare woningen toegankelijk te maken voor miljoenen gezinnen.

De meeste mensen met een laag inkomen maken al gebruik van de beschikbare marktopties om een dak - hoe bescheiden ook - boven hun hoofd te bouwen. Daarom speelt TCIS in op wat er al bestaat op lokale markten en helpt dit te verbeteren of uit te breiden. TCIS ondersteunt lokale bedrijven om innovatieve en klantgerichte diensten, producten en financiering uit te breiden, zodat huishoudens hun onderdak effectiever en efficiënter kunnen verbeteren.

eerlijke wetten en gelijke rechten

Naast het gebrek aan financieringsmogelijkheden en het tekort aan goede en betaalbare bouwmaterialen is er nog een belangrijke reden waarom een degelijk huis voor miljoenen mensen onbereikbaar is: slechte of discriminerende wetgeving.

Veel grond in ontwikkelingslanden is niet officieel gedocumenteerd, zodat families geen eigendomsrecht hebben op het stuk grond waar ze al generatieslang wonen. Zij zijn een gemakkelijk slachtoffer van uitzetting en gedwongen verhuizing. Vooral vrouwen en kinderen treft dit lot vaak: in veel landen verbiedt de wet ze om grond of een huis te bezitten en als ze die rechten wél hebben, worden zij in de praktijk toch vaak uit hun huis gezet en van hun grond verdreven wanneer hun echtgenoot overlijdt.

Habitat zet zich al jaren in om wereldwijd de wet- en regelgeving op het gebied van eigendoms- en huurrecht ten positieve te beïnvloeden. Met onze lobby voor goede en rechtvaardige wetten en regels wil Habitat de komende jaren 25 miljoen mensen toegang bieden tot betere huisvesting.

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Ook voor de toekomst en de steeds grotere impact die wij willen hebben, zijn deze twee sporen van groot belang voor onze organisatie. Aan de ene kant blijven we ons inzetten om zoveel mogelijk families te kunnen helpen met innovatieve en duurzaam huisvestingsoplossingen. Wij blijven die huisvestingsexpert die direct hulp biedt en gezinnen dat steuntje in de rug geeft waarmee ze op eigen benen kunnen staan en de toekomst zelfstandig aankunnen.

En aan de andere kant zullen we ons meer en meer toelagen op andere projecten waarmee we wetgeving beïnvloeden, overheden bewegen meer voor huisvesting te doen en financiering bereikbaar maken voor de mensen aan de onderkant van de piramide.

Maar niet alleen de hoeveelheid mensen wij bereiken, is belangrijk voor Habitat, ook *wie* wij helpen is van groot belang bij de impact die wij als Habitat willen hebben.

Met speciale programma's die zich expliciet richten op doelgroepen zoals weeskinderen, mensen met een beperking en ouderen willen wij de meest kwetsbaren bereiken. Ook zetten wij ons in voor noodhulp en wederopbouw na natuurrampen. Zo zetten wij ons in voor de mensen die onze hulp het meest nodig hebben en kunnen wij een nog grotere impact creëren.

2 onze verhalen

samen bouwen we

een beter leven

Vanuit onze visie dat iedereen recht heeft op een degelijk en veilig onderkomen, bouwen wij aan betere huisvesting over de hele wereld en financieren we elk jaar projecten die bijdragen aan een betere leefomgeving voor de mensen die het zo hard nodig hebben. De basis van ons werk en onze projecten ligt hier in Nederland. Hier organiseren wij met steun van onze donateurs, bouwreizigers en bedrijven activiteiten om fondsen te werven en meer bekendheid te geven aan onze doelen en ons werk. Wij informeren zoveel mogelijk mensen, bedrijven en organisaties in Nederland over het wereldwijde huisvestingsprobleem en Habitats aanpak, om ze bij ons werk te betrekken en ze te mobiliseren om met ons mee te bouwen.

Daarom lees je in dit hoofdstuk de verhalen uit de diverse projecten die Habitat Nederland in het afgelopen boekjaar heeft ondersteund en maak je kennis met de mensen die wij in dit boekjaar hielpen een veilig huis te bouwen. Ook vertellen we over de activiteiten die wij vanuit Nederland hebben ontplooid en komen de mensen aan het woord die in Nederland en in onze projecten hebben meegebouwd.

samen bouwen we een beter leven

Bij de projecten die wij vanuit Nederland ondersteunen, zie je een grote diversiteit: van nieuwbouw en renovatie van huizen tot de aanleg van watervoorzieningen en het geven van trainingen om een beter bestaan op te bouwen. Zo bouwen wij niet alleen aan veilige onderkomens, maar ook aan een betere gezondheid, meer veerkracht, rechtvaardige wetgeving, kortom aan een beter leven. Voor de gezinnen waar we voor bouwen en voor de gemeenschappen waarin ze leven. Op een innovatieve en duurzame manier, om ook op deze manier de impact van ons werk zo positief mogelijk te laten zijn.

HUIZEN BOUWEN EN RENOVEREN

Een goed huis is zoveel meer dan vier muren en een dak. Het geeft niet alleen onderdak, maar ook een betere gezondheid en veerkracht, het biedt toegang tot kapitaal en kan dienen

als onderpand voor een lening. Het is precies dat steuntje in de rug waarmee families de armoede waarin ze leven, zelf kunnen doorbreken, waarmee ze een toekomst kunnen opbouwen.

Een Habitathuis voldoet aan de lokale normen én aan de Habitat Housing Quality Standards:

- **structuur:** een Habitathuis biedt bescherming tegen klimaatinvloeden en staat op een locatie die geen gevaar oplevert voor de bewoners.
- **leefruimte:** een Habitathuis heeft voldoende ruimte, per ruimte leven er maximaal drie bewoners.
- **schoon drinkwater:** bij een Habitathuis is voldoende schoon water tegen een redelijke prijs en zonder extreme inspanning te verkrijgen.
- **sanitaire voorzieningen:** in de buurt van een Habitathuis is een privé of publiek toilet dat gebruikt wordt door een redelijk aantal mensen.
- **woonrechten:** bij een Habitathuis hoort het recht op veilig wonen zonder het risico uit je huis te worden gezet.

voor de toekomst

Ruim 10 jaar geleden bouwde Jurawan samen met Habitat for Humanity Thailand haar nieuwe huis in Chiang Mai. Vanuit haar huis heeft ze inmiddels een goedlopend bedrijf kunnen opstarten: ze maakt en verkoopt schoenen. “Het gaat heel goed met mij,” vertelt Jurawan, “Mijn kinderen hebben gezond eten en kunnen naar een betere school sinds we in dit huis wonen. Ik ben heel blij dat ik nu goed voor ze kan zorgen.”

nieuwe huizen voor deze 'onaanraakbare' families

In een klein dorpje in het zuiden van India bouwde Habitat 22 nieuwe huizen. Ooit werden de dorpeelingen, Irula families, in India als 'onaanraakbaar' beschouwd. Irula's woonden in hutjes van modder met een dak van palmbiad: klein, stoffig en zo lek als een mandje. En ook nog eens onveilig. Stroom werd afgetapt van elektriciteitspalen en in de hutjes hingen de stekkerdozen direct onder het lekkende dak. De oude hutjes hadden geen van allen een wc en de bewoners deden hun behoefte in de jungle. Erg gevaarlijk, want daar zitten slangen en ander ongedierte. Naast het verbeteren van de woonomstandigheden richtte dit project zich op het verbeteren van de sanitaire voorzieningen voor de families. In het dorp was overduidelijk te zien hoe nodig het was om nieuwe huizen voor de mensen te bouwen.

Samen verhuizen

De nieuwe huizen staan in een straatje, in twee rijen tegenover elkaar. Ze hebben stromend water dankzij een watertank op het dak, er is elektriciteit, een keukentje en een eigen toilet. Een enorme verbetering, zeker als je bedenkt dat het nieuwe huis ook nog eens een vloer van cement heeft, een stevig dak, ramen en een deur die op slot kan. Voor ons doodnormaal, voor deze bewoners een enorme verbetering van hun levensomstandigheden. De hechte groep bewoners besloot om met z'n allen tegelijk te verhuizen, als alle 22 huizen klaar waren. Solidair van begin tot eind. Malar, een van de bewoners, vertelt: "Ons nieuwe huis is ons nieuwe begin. Ik droomde ervan dat mijn kinderen op een cementen vloer konden slapen. Die droom is uitgekomen! In ons nieuwe huis gaan we nog veel meer dromen waarmaken."

trots op de projecten met de Nationale Postcode Loterij

Begin 2018 ontvingen wij een eenmalige schenking van de Nationale Postcode Loterij voor twee projecten in Oeganda en Cambodja. Nu beide projecten op een haar na afgerond zijn is het tijd voor een korte terugblik.

Meer dan 45.000 mensen

Dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij konden wij 45.025 mensen in Cambodja en Oeganda helpen een beter bestaan op te bouwen. Mensen in de meest kwetsbare doelgroepen die dankzij deze projecten zelfredzaam konden worden: met een huis, schoon drinkwater en training kunnen zij nu zelfstandig verder bouwen aan hun toekomst. Maar dat was niet het enige. In Cambodja konden wij met PASSA hele gemeenschappen zelfredzaam maken en in Oeganda gingen we nieuwe samenwerkingen aan die ook in de toekomst nog vele mensen gaan helpen. Met het Kyaninga Child Develop-

ment Centre bijvoorbeeld bouwden wij aangepaste huizen voor gezinnen met kinderen met een handicap. En met het Pionier Instituut leerden jongeren een vak en kunnen zij met een huis en een beroep een toekomst opbouwen.

De mensen achter de cijfers

Wij zijn trots op die 45.000. Maar niet alleen het getal maakt indruk. Hoe de levens van al deze mensen veranderd zijn, is nog het meest indrukwekkend! Neem Rehema in Oeganda die met een huis en een business training een eigen bedrijfje opzette en nu veel beter voor haar zieke man en haar kinderen kan zorgen. Sokha uit Cambodja die met haar winkeltje vele mensen voorziet van schoon drinkwater. Of Jonrad, een zesjarige kleuter met Down-syndroom in Oeganda. Zijn therapie gaat met stappen vooruit nu hij niet langer op een moddervloer rondkruipt, maar een stenen vloer heeft waarop

hij leert lopen. Je leest hun verhalen verderop in dit hoofdstuk.

Ook in Nederland

En niet alleen aan de andere kant van de wereld, ook hier bereikten deze projecten veel mensen. Onze bevlogen ambassadeurs, Marlayne Sahupala en Buddy Vedder bezochten de projecten. Tijdens de reis keken de ruim 200.000 veelal jonge volgers van Buddy dagelijks mee. En na afloop vertelden onze ambassadeurs bij Koffietijd en 5 Uur Live over de mooie ontmoetingen en impact die ze met eigen ogen zagen.

Wij zijn heel trots op de prachtige resultaten die wij zowel in Cambodja en Oeganda als hier in Nederland konden realiseren dankzij de Nationale Postcode Loterij en al haar deelnemers!

SCHOON WATER

Bij een goed huis horen schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen. Beide zijn essentieel voor een betere gezondheid en voor economische vooruitgang. Sterker nog; elke euro die we investeren in het bouwen van watervoorzieningen en toiletten, levert een flinke besparing op. Dat komt doordat mensen gezonder zijn, minder kosten hoeven te maken voor medicijnen of doktersbezoek én meer inkomen hebben, omdat ze niet meer ziek thuis zitten. Daarom bouwt Habitat naast huizen ook voorzieningen voor schoon drinkwater en toiletten en geven we trainingen aan de nieuwe huiseigenaren. Zo worden goede hygiënische gewoontes onderdeel van het dagelijks leven in het nieuwe huis en kunnen wij de gezondheid van de bewoners blijvend verbeteren.

water halen met een wiel

Dit is Nanda met haar waterwiel. Het lijkt een simpel ding, maar het heeft grote impact en Nanda is er heel blij mee. In India halen vrouwen en meisjes altijd het water. Dat betekende voor Nanda twee keer per dag een uur lopen met 15 liter water op haar hoofd. Niet echt een fijne klus.

Met dit waterwiel haalt ze nu, elke ochtend voor ze naar school gaat, in een keer 45 liter water. Dankzij dit waterwiel heeft haar familie meer vers water én heeft Nanda meer tijd voor haar studie aan het Technisch College in Karjat: haar cijfers zijn echt vooruit gegaan!

bouwen aan goede hygiëne

“Als Habitat ons niet had geholpen, hadden we nu geen schoon drinkwater naast ons huis,” zegt Gishu uit Ethiopië. Gishu is getrouwd en moeder van 10 kinderen.

Schoon water en goede hygiëne zijn erg belangrijk bij het voorkomen van verspreiding van virussen. Dit is de reden waarom Habitat niet alleen werkt aan goede huisvesting, maar ook zorgt voor schoon drinkwater, sanitair en trainingen in goede hygiënische gewoontes.

Habitat Ethiopië plaatste vier watertaps in Gishu's gemeenschap. Hierdoor hoeft zij geen twee uur meer te lopen met een zware jerrycan op haar rug. In totaal heeft Habitat Ethiopië al 54.000 families in kwetsbare gemeenschappen voorzien van goede huizen en sanitaire faciliteiten. Gishu vertelt: “We hebben het de afgelopen jaren moeilijk gehad. Maar nu zijn we heel blij; doordat we schoon water vlakbij hebben, kunnen we onze kleren wassen en regelmatig douchen.”

schoon water voor zeven dorpen tegelijk

In het project in Cambodja dat wij dankzij de deelnemers van de Postcode Loterij konden uitvoeren, bouwden wij de afgelopen twee jaar verschillende watervoorzieningen op het platteland van Cambodja. Met onder andere simpele waterfilters voor gezinnen, waterinstallaties op scholen en een compleet waterstation met een uitgebreid filtersysteem dat water zuivert, kregen bijna 36.000 mensen eindelijk toegang tot veilig en schoon drinkwater.

Dat waterstation was niet het eerste waterstation dat wij bouwden op het platteland van Cambodja. Maar wij voerden wel een aantal aanpassingen door in het ontwerp van het waterstation en in het business model voor het gebruik en de verkoop van het water die heel succesvol bleken. Dus met deze nieuwe versie van het waterstation heeft Habitat Cambodja een nog beter model waarmee ze verder kunnen om nog meer mensen te helpen aan veilig drinkwater.

Wat is een waterstation?

In technische zin is een waterstation een uitgebreid systeem waarin water uit een lokale bron – een meer of een put – door een microwater-filtratiesysteem stroomt, waarna er schoon en veilig drinkwater overblijft. Een waterstation filtert en distribueert water en monitort voortdurend de veiligheid van

het geleverde water, zodat het altijd aan de kwaliteitseisen voldoet.

Maar een waterstation is niet enkel een technische installatie. Het is een coöperatie gerund door de gemeenschap zelf en dus een duurzame en zelfvoorzienende oplossing voor de hele gemeenschap. Het is een sociale onderneming die werkgelegenheid oplevert, de gemeenschapszin bevordert, zelfvoorzienend is en duurzaam.

Deze aanpak past heel goed bij Habitat. Door het waterstation te runnen vanuit een coöperatie krijgen mensen niet gewoon 'gratis water', maar worden ze zelfvoorzienend en dragen ze zelf de verantwoordelijkheid. Zo blijft het water ook stromen als Habitat het waterstation heeft opgezet en wordt dit project echt duurzaam op de lange termijn.

Een groot bereik

De meeste waterstations die Habitat bouwt in kwetsbare gemeenschappen op het platteland voorzien zo'n 1.500 mensen van schoon water. Maar dit waterstation dat in 2019 gebouwd is in Thmey Village in Battambang heeft een veel groter bereik: het bedient zeven dorpen tegelijk. Op dit moment staat de teller op 3.800 mensen die hier hun water kopen, maar dit aantal groeit nog doordat de bekendheid van het waterstation toeneemt.

Het grootste deel van de klanten zijn gezinnen uit de omgeving zijn die hier grote flessen van 20 liter afnemen. Zij komen – afhankelijk van de grootte van hun gezin en het seizoen – een aantal keren per week schoon water halen. Een klein deel van de klanten zijn kleine zelfstandigen die het water doorverkopen in hun stalletje of hun winkel aan huis. Zij komen minder vaak langs dan de families, maar nemen grotere hoeveelheden water af én bereiken daarmee dus weer een nieuwe groep mensen die dankzij het waterstation veilig en betaalbaar drinkwater hebben.

De verkopers zijn erg blij met het waterstation: water van goede kwaliteit tegen een lage prijs. En dat de winst ook nog eens terugvloeit naar de gemeenschap is voor deze kleine ondernemers een extra reden om naar het waterstation te komen en hun inkoop niet meer bij de grotere commerciële waterleveranciers te doen.

Tot slot is het waterstation ook de vaste waterleverancier geworden van de lokale school en de kliniek en worden ook het gemeentehuis en het dorps hoofd wekelijks van vers water voorzien, waardoor de bekendheid en daarmee het bereik nog steeds groeit.

Sokha vindt het een win-win

De 25-jarige Sokha is een van de mensen die het water dat zij inkopen bij het waterstation, weer doorverkopen. Sokha heeft een winkeltje aan huis. "Met de komst van het waterstation is het voor mij veel eenvoudiger om aan schoon drinkwater te komen. Het gezuiverde water van het waterstation verkoopt heel goed! Ik maak meer winst omdat ik het water nu in de buurt kan halen. En het mooie is dat er ook in het droge seizoen genoeg water is.

Vroeger bestelde ik het water bij een grote commerciële partij in een ander dorp. In het droge seizoen was het vaak uitverkocht en dan had niemand in het dorp nog schoon water. Het waterstation is echt goed. En ik steun door mijn water bij het waterstation te kopen mijn eigen gemeenschap en dat voelt goed. Het is eigenlijk win-win voor iedereen!"

DUURZAME OPLOSSINGEN

De manier waarop we bouwen is net zo belangrijk als het eindresultaat. Habitat werkt altijd samen met lokale vakmensen, bouwt met lokale, duurzame materialen en volgens lokale gebruiken. Daarbij richten wij ons meer en meer op duurzaam bouwen in de breedste zin van het woord. Zo vermindert onze bouwwijze niet alleen negatieve invloeden op het milieu en de aarde, maar bevordert wát wij bouwen ook de gezondheid, beperkt de kosten en het energieverbruik van de bewoners. De focus op duurzaamheid is economisch, milieutechnisch en moreel de juiste keuze, voor nu en voor toekomstige generaties!

“gezellig samen met mijn dochters koken is zoveel gezonder en wij besparen veel geld”

Cecilia kookte altijd op open vuur in haar huis, net als veel gezinnen op het platteland van Guatemala. Gevaarlijk en ongezond! Samen met Habitat bouwde het gezin een rookloos fornuis: een eenvoudige constructie waardoor minder hout wordt gebruikt en de rook door een pijp naar buiten wordt geleid. “Ik ben zo blij met dit fornuis! Wij hebben veel minder last van ademhalingsproblemen en rode ogen. Omdat het veel veiliger is, kan ik nu samen met mijn dochters koken: we hebben veel plezier als we samen tortilla's maken! En ik kan nu verschillende ingrediënten tegelijkertijd klaar maken, dus we zijn veel sneller klaar.”

Dat dit rookloze fornuis werkt, blijkt ook uit de prijs die UN-Habitat heeft toegekend aan Habitats Healthy Home Kit, waar dit fornuis onderdeel van is. De #WorldHabitatAwards is een initiatief van UN-Habitat, waarmee ze erkenning en aandacht geven aan innovatieve en slimme woonoplossingen over de hele wereld.

waterpomp op zonne-energie in Zambia

Sinds dit jaar heeft Habitat een nieuwe, efficiënte én duurzame oplossing om gezinnen in Zambia te helpen aan schoon drinkwater. Het land heeft meer sloppenwijken dan woonwijken: 70% van de stedelijke bevolking heeft geen of nauwelijks toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen. Mensen wonen dicht op elkaar en hebben geen mogelijkheid om zich te houden aan de hygiëneregels die nu voor corona zo van belang zijn. Eén besmetting kan enorme gevolgen hebben voor de hele gemeenschap.

Om inwoners te wapenen tegen een uitbraak van corona of van andere (infectie)ziektes, heeft Habitat waterpompen op zonne-energie geplaatst. De solar waterpomp voorziet dagelijks duizend mensen van water. Het unieke aan dit duurzame project is dat er bij deze waterpomp vier tappunten worden aangelegd. De vier leidingen worden vanuit de waterput naar verschillende punten in de gemeenschap gelegd. Hierdoor komen er niet honderden mensen samen bij één waterpomp, wat leidt tot kortere rijen en minder mensen op één plek.

Waarom zonne-energie?

In Zambia is de zon veel betrouwbaarder dan het elektriciteitsnetwerk. Dankzij de zon komt er water uit de diverse tappunten en is het waterreservoir altijd gevuld. De families betalen maandelijks 25 cent voor het gebruik en onderhoud van de waterpomp. De pomp wordt onderhouden door vrijwilligers uit de gemeenschap die lid worden van het watercomité. Zij zorgen ervoor dat de mensen in de gemeenschap de pomp op de juiste wijze gebruiken en dragen zorg voor het onderhoud. De pomp is daarom ook een duurzame oplossing: de gemeenschap kan er op deze manier veel langer gebruik van maken.

Schoon drinkwater en meer tijd om geld te verdienen

Bij de waterpomp vertelt Mary hoe haar leven is veranderd met deze nieuwe waterpomp.

Mary is een alleenstaande moeder. Ze zorgt sinds het overlijden van haar zus ook voor haar nichtje en heeft zelf twee kinderen. Haar zoon is gehandicapt. “Voordat deze waterpomp er was, moest ik kilometers lopen en twee uur in de rij staan om aan

water te komen. Dat was heel zwaar want ik kan mijn zoon niet alleen thuis laten dus hij ging altijd mee op mijn rug. Nu kost het nauwelijks nog moeite om water te halen. Het waterpunt is vlak bij mijn huis en ik sta nooit meer lang in de rij. Ik kan al mijn energie gebruiken om in mijn moestuintje groente te verbouwen: voor mijn kinderen en om te verkopen! Ik heb dichtbij schoon drinkwater en ik verdien meer geld”, vertelt Mary met een grote lach op haar gezicht.

“ik ben heel trots dat dit huis én het land waarop het staat, nu van mij zijn.”

Dit is Rupa, één van de trotse vrouwen in Nepal die door de hulp van Habitat nu in het bezit is van een eigendomsakte. In veel landen is het heel gewoon dat de familie van de man het huis opeist wanneer de man komt te overlijden. Vrouw en kinderen belanden dan op straat.

Habitat zorgt voor een eigendomsakte die op naam van de man én de vrouw staat. Zo houdt de vrouw recht op het huis zodat zij en de kinderen er altijd kunnen blijven wonen. Rupa: “Niemand in mijn familie heeft ooit zelf land gehad. Het geeft mij kracht. Ik ben veranderd van een afhankelijke vrouw in een krachtige, zelfstandige vrouw.”

ZELFREDZAAMHEID VOOR DE HELE GEMEENSCHAP

Wij willen elk jaar meer mensen kunnen helpen. Daarom richten wij ons steeds vaker op projecten waarin wij niet alleen bouwen, maar daarnaast grotere groepen mensen helpen met eigendomsrechten of een lening om een huis te bouwen. En met trainingen die het leven van een hele gemeenschap verbeteren.

Huisvestingsrechten

Vrouwen en kinderen worden het zwaarst getroffen door de negatieve effecten van slechte huisvesting. In veel landen kunnen zij geen grond of huis bezitten en ook als ze die rechten wél hebben, worden vrouwen in de praktijk vaak uit

hun huis gezet en van hun grond verdreven wanneer hun echtgenoot overlijdt of vertrekt. Deze problemen spelen al jaren. Gelukkig worden er steeds meer initiatieven ontplooid om deze schrijnende situatie aan te pakken.

In de landen waar Habitat werkt, geven wij uitleg over erfrechten, verwijzen mensen door voor juridisch advies en bieden ze hulp bij het opmaken van een testament waarin ze ook de eigendomsrechten van hun huis vastleggen. Op deze manier kunnen vrouwen en kinderen in hun huis blijven wonen wanneer het mannelijk hoofd van het gezin overlijdt of zijn gezin verlaat. De grond kan dan niet langer door familieleden worden afgenomen en het gezin behoudt hun veilige basis.

Trainingen voor gezinnen

Bij Habitat zien wij het als een belangrijke taak om de mensen met wie wij werken weerbaarder en veerkrachtiger te maken. Dit is in onze ogen een essentieel onderdeel van het bouwen aan een beter leven. Daarom zorgen wij er met trainingen voor dat de mensen die wij helpen nieuwe kennis kunnen opdoen en beter kunnen omgaan met hun nieuw verworven bezittingen, zodat zij hier in de toekomst zelfstandig mee verder kunnen.

Daarom hoort er bij een nieuw of gerenoveerd Habitathuis altijd een uitgebreide serie van trainingen om de weerbaarheid en de zelfredzaamheid van de huiseigenaren en hun familieleden te verbeteren. Zo krijgen nieuwe huiseigenaren in elk land waar wij bouwen een zogenaamde WASH-training: een training voor het hele gezin, waarin de gezinsleden alles leren over het gebruik en onderhoud van hun watervoorziening en vooral over goede hygiënische gewoontes en het voorkomen van ziektes. Maar naast deze basistraining heeft elk land zijn eigen trainingen toegevoegd, gebaseerd op de

lokale cultuur en gewoontes en afgestemd op de mensen in de gemeenschappen waar wij werken. Zo heeft Habitat Oeganda een uitgebreid trainingsprogramma met onderdelen voor alle gezinsleden van de uiterst kwetsbare families die wij helpen. Dit is nodig om deze gezinnen zelfredzaam te maken, maar bovendien geloven wij erin dat de hele samenleving profiteert van het sterker maken van de meest kwetsbare gezinnen uit de groep. Habitat Oeganda's 'Vulnerable Group Housing'-programma speelt in op de kracht van de lokale gemeenschappen in Oeganda, net als de Ubuntu-cultuur in het land, en helpt zo de hele gemeenschap vooruit.

Habitats life skills training in Oeganda

Habitat Oeganda heeft - met haar kennis over de lokale omstandigheden en in samenspraak met de lokale autoriteiten en de families uit eerdere projecten - een Life Skills trainingsprogramma opgezet dat bestaat uit de volgende onderdelen:

- **erfrecht-training:** bij deze training komen zaken aan de orde zoals het schrijven van een testament en

eigendomsrecht in het algemeen en specifiek voor vrouwen.

- **training over hiv & aids:** iedereen in Oeganda heeft te maken met de gevolgen van aids. Kennis over hoe je jezelf kunt beschermen tegen deze ziekte is dan ook essentieel.
- **training in seksuele en reproductieve gezondheid voor adolescenten:** deze training ondersteunt jongeren en in het bijzonder jonge vrouwen en meisjes in het begrijpen en omgaan met seksuele en reproductieve gezondheid.
- **malariapreventie training:** de deelnemers leren in deze training over het voorkomen en behandelen van Malaria. Ook ontvangt ieder gezin vier muskietennetten.
- **WASH training:** deze training biedt de kennis en vaardigheden die nodig zijn om ziektes als diarree te voorkomen. De familie leert omgaan met de watertank die bij hun huis staat.
- **psychosociale training:** er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de stigma's van armoede waar alle deelnemende families mee te maken hebben.

dankzij Street Business School een bedrijfje aan huis

Rehema, haar man en haar vijf kinderen wonen sinds kort in een nieuw Habitathuis. Het gezin nam deel aan het Post-code Loterij project in Oeganda: zij bouwden mee aan hun nieuwe huis met een watertank en een wc en de gezinsleden deden ook mee aan de life skills trainingen. Daarnaast was Rehema geselecteerd voor de business trainingen van onze nieuwe partner in Oeganda, Street Business School (SBS).

Samen met SBS heeft Habitat in Oeganda een groot deel van de nieuwe huiseigenaren in dit project kunnen trainen in het opzetten en uitbouwen van hun eigen bedrijfje. Dat was zoals verwacht een heel nuttige toevoeging. De deelnemende gezinsleden hebben nieuwe en betere bronnen van inkomsten kunnen ontwikkelen. Zo zijn niet alleen hun

woonomstandigheden verbeterd, maar hebben ze ook de stap naar economische zelfstandigheid kunnen zetten. Ze zijn nu meer zelfredzaam en kunnen zelfstandig verder bouwen aan hun toekomst.

Rehema kan haar geluk niet op in haar nieuwe Habitathuis! "Mijn kinderen hebben nu een veilige plek. En de gezondheid van mijn man is enorm vooruit gegaan." Rehema's man heeft hiv/aids, maar hij is veel minder vaak ziek nu hij niet meer slaapt op een moddervloer in een vochtig hutje.

"Wij, maar vooral mijn man, merken dat mensen anders naar ons kijken. Mijn man voelt zich weer volwaardig onderdeel van de gemeenschap; wij allemaal eigenlijk", zegt Rehema. "Dat is waarom ik zo hard gewerkt heb en blijf werken." Zij volgde de

SBS-training en heeft nu een eigen bedrijfje. Ze weeft matten die gebruikt worden als matras.

In de ochtend gaat Rehema met haar oudste dochter Kulusumu van zestien naar het moeras om de papyrus, een soort riet, te snijden. Ze staan soms tot hun schouders in het water om te beste stukken te vinden. Thuis droogt Rehema de halmen en weeft er matten van. "Ik maakte al jaren matten, maar wist niet zo goed hoe ik mijn matten aan de man moest brengen. Bij de training heb ik geleerd dat ik op bestelling moet werken. Nu heb ik meer zicht op mijn inkomen en weef ik alleen matten die ook verkocht worden. Ik ben er trots op dat ik voor mijn gezin kan zorgen met mijn bedrijfje", vertelt Rehema stralend.

Kulusumu op haar toekomst voorbereid

24

Kulusumu – de oudste dochter van Rehema – is zestien jaar. Ze gaat niet meer naar school, maar helpt haar moeder in het huishouden en draagt bij aan het gezinsinkomen met het weven van matten. Net als alle leden van het gezin heeft Kulusumu de life skills trainingen gevolgd over het gebruik van water, goede hygiënische gewoontes en het voorkomen van malaria. Deze trainingen zijn een belangrijk onderdeel van het werk van Habitat Oeganda. Speciaal voor de jonge mensen in de gezinnen zijn er ook ‘adolescent sexual reproductive health’-lessen die de jongeren zonder hun ouders volgen zodat ze vrijuit kunnen praten.

Dit onderdeel maakte het meeste indruk op Kulusumu. Ze vertelt dat ze veel geleerd heeft. “Mijn vader heeft aids dus ik weet hoe zwaar het is om daar mee te leven. Ik heb geleerd hoe je dat moet voorkomen. Ook heb ik geleerd dat jong kinderen krijgen niet verstandig is en dat wil ik ook graag voorkomen. Ik wil heel graag moeder worden. Niet nu, maar later als ik - net als mijn moeder - een eigen bedrijfje heb en goed voor mijn kinderen kan zorgen.” Kulusumu is een stuk zelfverzekerder geworden door de training.

Trainingen voor de hele gemeenschap

Wij zijn altijd op zoek naar nieuwe en innovatieve methodes waarmee mensen hun leefomstandigheden kunnen verbeteren. Een van de nieuwe methodes waar we mee werken is PASSA. PASSA past goed bij Habitat omdat het - net als Habitat - focust op zelfredzaamheid: het traint mensen en geeft hen de middelen in handen om op eigen kracht hun toekomst te verbeteren. Bij Habitat zetten wij PASSA in voor

een betere leefomgeving en helpen we gemeenschappen zichzelf te beschermen tegen natuurrampen en de gevolgen van het veranderende klimaat, zich beter voor te bereiden én om snel in actie te komen als het noodlot heeft toegeslagen.

Kijk hier wat PASSA inhoudt

PASSA in Cambodja

Cambodja wordt beschouwd als een van de meest rampgevoelige landen van Zuidoost-Azië: grote en kleine natuurrampen als droogte, overstromingen en moessonstormen richten jaarlijks grote menselijke en economische schade aan. Met de toenemende klimaatcrisis neemt dit alleen maar toe: risicobeperking is nu belangrijker dan ooit.

Daarom zet Habitat Cambodja PASSA in om mensen en gemeenschappen te helpen zelf hun risico's in kaart te brengen, zich voor te bereiden en weerbaarder te worden. In het project dat wij uitvoerden met steun van de Postcode Loterij konden wij de afgelopen twee jaar vier gemeenschappen trainen en ze helpen om de meest prangende zaken in hun dorpen aan te pakken.

De heer Seang is de PASSA-groepsleider in zijn dorp. Hij is erg enthousiast over de PASSA-training en trots op wat hij en zijn dorpsgenoten hebben kunnen bereiken dankzij deze aanpak. Samen hebben ze een weg opgehoogd en sluisen gemaakt om ervoor te zorgen dat de weg ook in het regenseizoen veilig en toegankelijk is. “We werken nauw samen met de dorpingen en met de lokale autoriteiten om budget, arbeid en materialen te mobiliseren om dit kanaal voor de gemeenschap te herbouwen en de weg te herstellen.”

voor de meest kwetsbaren

Het is eigenlijk bij al onze projecten een belangrijk onderdeel: **wie wij helpen**. Hiervoor beschreven we al het belang van **hoe** we helpen - met huizen, water en trainingen bijvoorbeeld. Ook **hoeveel** mensen we bereiken wordt steeds belangrijker in de toenemende huisvestingscrisis. Natuurlijk is het belangrijk om zoveel mogelijk mensen te helpen met onze huisvestingsoplossingen, maar dat is zeker niet het enige dat telt. Vooral **wie** we helpen is van groot belang bij de impact die wij als Habitat willen hebben.

Met speciale programma's die zich expliciet richten op kwetsbare doelgroepen, zoals weeskinderen, ouderen, mensen met een beperking of minderheden, zorgen wij voor zoveel mogelijk impact.

Jeremiya en zijn vrouw Joy - met nog zes thuiswonende kinderen en een kleinkind - verhuisden een jaar geleden van hun kleine, bouwvallige rieten hutje naar hun nieuwe en volledig aangepaste huis. Het huis is inmiddels helemaal ingericht en iedereen van het gezin is supertrots op de mooie woning. Vooral voor Jonrad van zes is het huis een geweldige verbetering.

Jonrad heeft het syndroom van Down en een hersenbeschadiging waardoor hij niet kan praten en de linkerhelft van zijn lichaam niet goed kan gebruiken. Jonrad oefent veel met zijn looprek, maar schuift binnenshuis het liefst op zijn billen over de gladde vloer van het nieuwe huis. Op de moddervloer in het oude huis zat hij vooral stil in een hoekje, maar nu is er geen plek in het huis waar hij niet kan komen. Hij oefent met zijn looprek, loopt langs de reling van de oprit voor het huis of schuifelt langs de tafel om een boekje te pakken. Zijn wereld is stukken groter en hij gaat dan ook met sprongen vooruit.

een huis geeft eigenwaarde

Zijn ouders zijn heel trots op hem en je ziet vooral dat er met het nieuwe huis heel veel zorgen van hen afgevallen zijn. Moeder Joy vertelt dat ze ook zo blij is dat ze hier geen last van ratten meer hebben. Die liepen gewoon over de vloer in het oude hutje en Joy durfde haar kinderen dus geen moment uit het oog te laten.

Voor Jeremiya is het vooral belangrijk dat hij er nu helemaal bij hoort in zijn dorp. "Nu willen mensen langskomen, eerder deden ze dat niet. Ze zijn natuurlijk ook allemaal erg nieuwsgierig hoe ons huis en vooral ons toilet eruit ziet." Je ziet dat hij straalt; zijn gevoel van eigenwaarde is aanzienlijk toegenomen. Dankzij de samenwerking van Habitat met het Kyaninga Child Development Centre (KCDC) zit Jeremiya in een groep van vaders die allemaal een kind met een beperking hebben. Voorheen dachten al deze mannen dat zij de enige waren in zo'n situatie en nu zien ze dat ze allemaal tegen dezelfde dingen aanlopen. Ze hebben veel aan elkaar en door deze groep zijn alle vaders ook een stuk actiever gaan bijdragen in hun eigen gezinnen.

Habitat en KCDC zijn beiden blij met deze samenwerking. Het nieuwe huis levert veel op voor kinderen met een handicap, ze zijn gezonder en kunnen zich hier veilig ontwikkelen. Zij kunnen meer bereiken dan ze in een bouwval ooit gekund zouden hebben. Precies dat effect dat wij verwachtten, zien we hier terug en daar zijn we heel blij mee.

Maar dat is niet het enige mooie aan de samenwerking. Het nieuwe huis heeft ook een gunstig effect op de andere familieleden: vooral bij de vaders is het effect veel groter dan we hadden verwacht. Zij krijgen hun trots terug en dat merkt het hele gezin. Waar vaders vroeger de zorg voor hun gehandicapte kind aan de moeder overlieten, werken de ouders nu echt samen. Daardoor gaat het ook met de kinderen beter. Het is prachtig om te zien hoeveel dat huis bijdraagt.

“dit huis was ooit een droom”

26

Kekulina heeft al veel meegemaakt in de 84 jaar van haar leven, maar dat ze ooit nog in een goed en stevig huis zou wonen, dat had ze echt niet meer verwacht. Kekulina is dolgelukkig voor zichzelf, maar vooral voor de kinderen. Ze draagt namelijk de zorg voor vier kleinkinderen en drie neefjes.

“Ik kon mijn oren niet geloven toen ze mij vertelden dat ik in aanmerking kwam voor een Habitathuis. Samen met mijn kleinkinderen in een écht huis; ongelooflijk!”

Het huis werd in maart afgebouwd. Net vóór de lockdown inging én de regentijd begon, verhuisde Kekulina met haar familie naar hun stevige en schone Habitathuis. Geen zorgen meer over regen of wind of die stoffige vloer waardoor iedereen altijd hoest. “Vanuit dit huis gaan mijn kleinkinderen hun dromen waarmaken, dat weet ik zeker. Ze durven nu te dromen, want dit huis was ook ooit een droom, dus ze weten dat alles mogelijk is”, vertelt Kekulina. Dat het wel goed zit met die toekomstdromen, horen wij van Kekulinas kleindochter van tien die trots vertelt dat ze later buschauffeur wil worden.

noodhulp

Habitat zet zich al decennialang in voor noodhulp en wederopbouw na natuurrampen. Simpelweg omdat het altijd de allerarmsten zijn die het hardste worden geraakt en die de veerkracht missen zo’n klap zonder hulp te boven te komen. Maar het omgekeerde geldt gelukkig ook: met effectieve rampen-risicobeperking kunnen wij een belangrijke bijdrage leveren aan armoedebestrijding en helpen wij de meest kwetsbare families juist veerkrachtiger te worden.

Dit boekjaar was een uitzonderlijk jaar. Geen grote aardbeving, tsunami of superstorm, maar een virus hield de hele wereld in zijn greep. En ook hier gold als altijd dat de allerarmsten het hardst geraakt werden door de coronapandemie.

De coronacrisis dwong ook ons bij Habitat om ons aan te passen. Op veel plaatsen kwamen onze projecten stil te liggen en de situatie vroeg om een heel andere aanpak dan ooit tevoren. Daarom zette Habitat dit jaar speciale projecten op om de mensen die het meest getroffen werden in de pandemie een steuntje in de rug te geven.

SMS-en en hygiëne kits

De Keniaanse overheid doet erg haar best zoveel mogelijk te wijzen op de coronamaatregelen: was je handen en houdt afstand. Dit doen ze door middel van berichten in het Engels en Swahili via smartphones en internet. Hierdoor worden de vele mensen zonder smartphone of internet niet bereikt, laat staan alle ongeletterde mensen of zij die geen Engels of Swahili spreken. Habitat Kenia heeft een gerichte SMS-campagne opgezet om juist deze groep mensen te bereiken. Inmiddels zijn er met deze campagne meer dan 100.000 mensen bereikt in de vele sloppenwijken die Kenia kent.

Daarnaast heeft Habitat Kenia 100 waterpunten neergezet waar mensen hun handen kunnen wassen. Ook werden er in die gebieden 100.000 hygiëne kits - met gezichtsmaskers, 500 ml zeep en 500 ml desinfecterende handgel - uitgedeeld. Tot slot zijn aan de gezinnen die het hardst worden geraakt door deze crisis kleine geldbedragen geleend en voedselpakketten uitgedeeld. Habitat Kenia blijft deze gezinnen de komende twee jaar steunen.

doorbouwen in coronatijd

Gelukkig konden de meeste onze gewone projecten – vaak na een kort onderbreking in het voorjaar van 2020 – wel doorgaan.

Neem het huis van Asha. Toen corona begin 2020 naar Nepal kwam, werd de bouw van een Habitathuis voor haar familie uitgesteld vanwege de lockdown. Met een moesson in de aan- tocht, heeft Habitat er samen met een andere organisatie voor gezorgd dat de constructie van het huis toch door kon gaan, mét inachtnaam van alle voorzorgsmaatregelen. Asha vertelt: “Ik maakte mij erg zorgen, omdat mijn familie en ik misschien onder een tent zouden moeten schuilen voor de regen. Ik ben zo blij en dankbaar dat mijn huis is gebouwd, zelfs in tijden van crisis.”

Ook Roemenië is al sinds begin van het jaar in lockdown. Voor vele Roemenen die in overvolle of vervallen huizen leven is dit een absolute, onveilige situatie. In de sloppenwijk Vaideeni, één van de armste gemeenschappen van het land, is het risico op een corona-uitbraak groot en thuisblijven simpelweg gevaarlijk. Gezinnen leven in overvolle huizen en hebben geen stromend water.

Habitat Roemenië heeft de afgelopen tijd, met de juiste veiligheidsmaatregelen, 10 huizen gerepareerd en gezorgd voor verbeterde sanitaire voorzieningen. Deze families kunnen nu veilig thuis blijven.

Jaarlijks zetten zich vele donateurs, vrijwilligers, bouw- reizigers en bedrijven in voor Habitat. Met hun bijdrage helpen ze ons om al die mooie projecten te kunnen realiseren. Veel mensen steunen ons met een eenmalige donatie – van een eenvoudig “Tikkie” tot een bijdrage op onze nieuwsbrief De Bouwbrief –, anderen steunen ons met een vaste bijdrage via machteling of periodieke schenking en enkele trouwe supporters en bedrijven en organisaties nemen een (deel van een) project voor hun rekening. Maar daarnaast willen veel van onze suppor- ters echt actief een steentje bijdragen; iets wat helemaal bij Habitat past. Zij gaan met ons op bouwreis, werven donaties en publiciteit voor hun reis, leveren een pittige

in actie voor Habitat

sportprestatie voor het goede doel of organiseren een evene- ment op school bij hun bedrijf.

Hoe mensen ook hun steentje bijdragen aan Habitat Neder- land, we zijn met iedereen bijzonder blij. Alleen met steun van de mensen hier in Nederland kunnen wij die mooie projecten realiseren die hier in dit hoofdstuk beschreven zijn.

Dam tot Damloop 2019

Het is inmiddels een jaarlijkse traditie. Zondag 22 september 2019 was het weer zover, 20 enthousiastelingen liepen de Dam tot Damloop voor Habitat. Onder hen waren dit jaar een team van BouwFactor Houtproducten en een team van Triple Jump. Alle deelnemers lieten zich sponsoren voor hun sportieve prestatie (16,1 kilometer!) door vrienden, collega's, relaties en familie. Samen haalden zij het prachtige bedrag op van meer dan € 7.000 voor het werk van Habitat.

Tulp Hypotheken bouwt door

Voor elke hypotheek die er wordt afgesloten bij Tulp Hypotheken, reserveren zij een bedrag voor Habitat Nederland. Deze actie startten ze al in het voorjaar van 2018 en inmiddels heeft Tulp al aan de bouw van heel wat Habitathuizen kunnen bijdragen.

Paul Wessels: “Wij zijn blij dat we op deze manier ons steentje kunnen bijdragen aan het goede werk van Habitat en hopen uiteraard nog veel meer te kunnen helpen. Wij vinden het belangrijk om naast het verstrekken van hypotheekleningen verder te kijken naar het leveren van een bijdrage aan de maatschappij.”

golfstoernooi

Ons traditionele jaarlijkse golfstoernooi stond gepland voor 20 april 2020, maar kon helaas niet doorgaan vanwege de coronapandemie en de lockdown. Deze editie van het Habitat golfstoernooi zou dit jaar voor het eerst plaats vinden op de prachtige baan “The Duke Club”. Een flinke teleurstelling de 72 deelnemers die zich er net als wij enorm op verheugd hadden. Gelukkig krijgen onze golfers volgend jaar opnieuw de kans op deze populaire en drukbezette baan te spelen voor Habitat.

Niet alleen het golfstoernooi moest worden geannuleerd en uitgesteld wegens de coronapandemie, ook verschillende andere initiatieven en events konden niet doorgaan in de laatste maanden van ons boekjaar 2020. Onze bouwreizen kwamen vanaf 1 maart 2020 helemaal stil te liggen, waardoor het een compleet ander bouwreisjaar werd dan anders.

mooie jubileumactie van Berlo

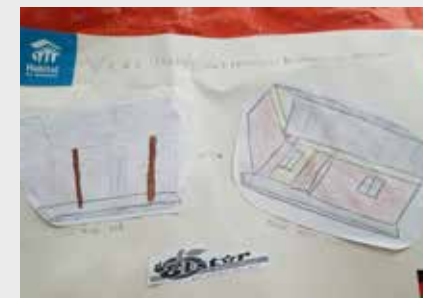
Van Berlo, een bedrijf in funderingen en bedrijfsvloeren, bestond vorig jaar 40 jaar. Aanleiding voor een feestje! Van Berlo organiseerde een relatie-event om dit jubileum te vieren. Tijdens deze bijeenkomst werd er door Harrie van Berlo, oprichter, en zijn zonen Frank en Marcel teruggekeken naar de geschiedenis van het bedrijf, maar ook vooruitgeblikt naar de toekomst en werden de aanwezigen opgeroepen om een donatie te doen voor Habitat.

Glenn Verhoef, Commercieel directeur: “Ons jubileum is bij uitstek geschikt om aandacht te vragen voor mensen die het minder goed hebben. In het verleden heb ik al meerdere bouwreizen gemaakt en Habitat ligt ons na aan het hart. Bijzonder fijn dat onze relaties dit doel gesteund hebben.”

basisschool De Elstar in actie

Ook dit jaar kwamen er weer een heel aantal jonge supporter in actie voor Habitat, waaronder de kinderen op basisschool de Elstar in Elst. Karin Nas van Habitat Nederland kwam naar school om de leerlingen meer te vertellen over hoe kinderen wonen in een land als Malawi en uit te leggen hoe Habitat huizen voor hen bouwt. Gemotiveerd door de presentatie hebben alle leerlingen prachtige tekeningen gemaakt en daarna hun hardloopschoenen aangetrokken om heel hard zoveel mogelijk rondjes te lopen voor Habitat. Samen hebben zij de mooie opbrengst van € 5.300 bij elkaar gelopen voor Habitat.

op bouwreis met Habitat

Op bouwreis met Habitat is een bijzondere belevenis. Een week lang zij aan zij meebouwen met de toekomstige huis-eigenaren en lokale vakmensen. Ook al wordt er hard gewerkt, het gaat uitdrukkelijk niet om het bouwen, maar om de ontmoeting en het contact. De ontroering, het respect en de band die je opbouwt in die week maken een bouwreis tot een onvergetelijke ervaring!

Habitat bouwreizen staan voor hoe wij bouwen: echt samen en met respect voor elkaar. De Habitat bouwreis is zo onlosmakelijk verbonden met onze organisatie, dat wij gerust kunnen stellen dat Habitat geen Habitat meer is zonder bouwreizen. Wij hopen dan ook van harte dat wij in de toekomst weer bouwreizigers mee kunnen nemen om te bouwen aan onze projecten.

In het najaar en de winter van 2019/2020 gingen er 167 mensen met Habitat Nederland op bouwreis, verdeeld over zes particuliere teams en vier bedrijfsteams. Meer dan de helft van de reizen stonden echter gepland voor vanaf het voorjaar van 2020 en moesten helaas worden uitgesteld.

bouwreizen stilgelegd

Vanaf 1 maart hebben alle Habitatorganisaties wereldwijd de bouwreizen stilgelegd. Vele landen gingen in lockdown, reizigers moesten in quarantaine en om de verspreiding van het nieuwe virus zoveel mogelijk te beperken werd het advies wereldwijd: blijf thuis.

Het stilleggen van onze bouwreizen was de enige juiste stap. Vanuit onze verantwoordelijkheid willen wij geen enkel risico nemen. Niet met de gezondheid en veiligheid van onze bouwreizigers en niet met de gezondheid van de mensen en gemeenschappen die wij helpen. Vooral deze groep leeft zonder het vangnet van een goede gezondheidszorg en is uiterst kwetsbaar. Het laatste wat wij willen is met onze bouwreizen deze kwetsbare gemeenschappen blootstellen aan het coronavirus.

Wereldwijd betekende deze beslissing dat er meer dan 2.500 bouwreizigers niet op reis konden. Ruim 2.500 bouwreisin-spe die zich goed voorbereid en verheugd hadden op hun bouwreis-avontuur die nu thuis moesten blijven: een enorme teleurstelling! Maar de impact is nog groter voor zo'n 200 gezinnen die nu niet zij aan zij met deze bouwreizigers aan hun nieuwe huis konden bouwen. Voor deze 200 gezinnen, zo'n 1.000 mensen in 34 landen, betekende deze stop dat zij langer in hun bouwvallige onderkomen moesten blijven. Voor deze 200 gezinnen én voor al onze bouwreizigers hopen wij van harte dat wij binnenkort weer samen kunnen bouwen.

Niemand weet hoe lang corona nog ons dagelijks leven en onze reismogelijkheden zal beheersen. Maar zodra het weer veilig is – voor onze bouwreizigers én voor de kwetsbare gemeenschappen waarin wij werken – zullen wij ons bouwreisprogramma weer opstarten. Bouwreizen zijn een belangrijk onderdeel van Habitat Nederland en zullen dat ook in de toekomst blijven.

terugblik op de bouwreis van team cement

De laatste bouwreis uit boekjaar 2020 was die van Team Cement 4 naar Guatemala. Bekijk en lees [hier](#) hoe alle deelnemers terugkijken op hun bouwreis.

Team Cement blikt in woord en beeld terug op een fantastische week in Guatemala

€ 27.982
opgehaald

Doneer nu

Ik ga mee

182 donateurs

16 acties

0 teams

Bouwen met Habitat om voor hem hopelijk een klein beetje verschil te maken!
Mathilde

Met liefde ♥ samen een steentje bijdragen voor een betere wereld.
Johnny

Uno...dos...tres...arriba!! Work hard, play hard!
Klm

talent & pro op bouwreis

Beelden zeggen meer dan 1.000 woorden. Klik dan ook op onderstaand filmpje om te zien hoe Talent & Pro heeft gezwoegd, gezweet en plezier heeft gehad op de bouwplaats in Cambodja. Naast directeur Edwin van den Elst – die uitlegt waarom Talent & Pro met Habitat op bouwreis gaat – vertellen ook een aantal medewerkers over hun ervaring.

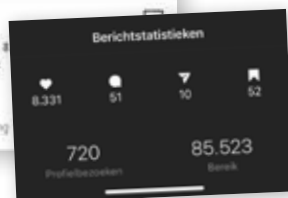
Talent & Pro op bouwreis

ons merk

Habitat for Humanity is wereldwijd een sterke merknaam, maar in Nederland zijn wij niet een van de grote spelers op de goede doelen markt. Juist daarom is ons merk, met een duidelijke positionering en een aansprekende identiteit, voor onze Nederlandse organisatie van groot belang om meer mensen te betrekken bij ons werk en onze impact te vergroten.

Daarom bouwen wij aan ons merk. Wij willen een merk zijn dat de mensen in Nederland echt raakt, hen betreft en aanzet tot actie. Wij hebben ervoor gekozen om te laten zien dat je bij Habitat actief mee kunt doen en zetten daarvoor ook regelmatig onze bouwreizen in de spotlight. Natuurlijk doen wij als organisatie veel meer, maar dat je daadwerkelijk met je eigen handen mee kunt bouwen met Habitat is uniek en onderscheidt ons van andere goede doelen met projecten in ontwikkelingslanden.

publiciteit

Jaarlijks bezoeken enkele honderden bouwreizigers onze projecten, bouwen mee en zien met eigen ogen hoe wij werken. De enthousiasme verhalen van deze bouwreizigers zijn heel waardevol voor ons. Wij laten onze bouwreizigers het liefst zelf aan het woord. Zij vertellen hun persoonlijke en authentieke verhalen over de noodzaak, ons werk én de impact die zij met eigen ogen hebben gezien en waar zij aan hebben meegebouwd. Wij ondersteunen hen dan ook van harte om hun verhaal te vertellen in de – veelal lokale en regionale – media. Dat heeft het afgelopen boekjaar geresulteerd in een mooi aantal publicaties van en over onze bouwreizigers – van kleine stukjes in huis-aan-huis bladen tot een prachtig achtergrondartikel in de Happinez van hoofdredacteur Eveline Helmink over haar bouwreis naar Malawi. Het spreekt voor zich dat al deze mooie publiciteit van grote waarde is voor onze organisatie.

In boekjaar 2020 bereikten wij ruim 1,7 miljoen mensen met publicaties in kranten en tijdschriften

onze ambassadeurs

Naast al die betrokken bouwreizigers en bedrijven die hun verhaal doen, hebben wij het afgelopen jaar ook samengewerkt twee betrokken en bevlogen ambassadeurs: Marlayne Sahupala en Buddy Vedder. Zij helpen ons om ons verhaal te vertellen en meer mensen te bereiken. Marlayne en Buddy gingen eind februari 2020 - net voor de wereld in lockdown ging - met Habitat op reis in Oeganda, hebben daar onze projecten bekeken én er zelf aan mee gebouwd. Zo kunnen ook zij uit eigen ervaring vertellen wat Habitat doet en wat hen persoonlijk daar zo aan raakte.

Deze reis leverde veel aandacht voor onze organisatie. Dankzij de samenwerking met de Postcode Loterij konden Buddy en Marlayne bij 5 Uur Live vertellen over hun indrukwekkende reis en de mooie ontmoetingen die zij in Oeganda hadden. Ook wisten ze beide via social media veel mensen te bereiken. Zo konden de meer dan 200.000 volgers van Buddy dagelijks meekijken met zijn dagboek van de Oegandareis.

op reis naar Oeganda

Zangeres en SBS Hart van Nederland presentatrice Marlayne Sahupala is al sinds 2018 ambassadeur van Habitat Nederland. In februari 2020 reisde zij voor Habitat naar Oeganda en zij nam Buddy Vedder mee. Multitalent Buddy Vedder is acteur, presentator en zanger én winnaar van 'Wie is de Mol?' 2020. Samen stonden zij in het theater met de tour 'The Legends We've Lost'. Toen Marlayne hem vroeg mee te gaan naar Oeganda zei Buddy meteen volmondig "ja"!

Marlayne Sahupala: "Wat ben ik dankbaar voor alle ontmoetingen! We zijn zo hartverwarmend ontvangen door alle gezinnen in hun Habitathuis. Veel mooie ontmoetingen gehad met krachtige moeders, vaders en kinderen. Tranen weggepinkt, maar ik ben ook zo blij dat de gezinnen nu in een stevig, stenen huis wonen. Ze hebben een veilig thuis en daarmee een toekomst perspectief!"

Buddy Vedder: "Het leven daar is zó anders, ik ken dat leven niet. Ik zag intens vrolijke kinderen, maar ik begreep niet zo goed waarom ze zo vrolijk waren. Het heeft echt wel een paar dagen geduurd voordat ik in kon zien wat de impact is van het werk dat Habitat daar doet. Het was een enorm bijzondere ervaring. Als ik nu thuis de deur opendoe, ben ik me nog bewuster van wat dat betekent."

"Het werk van Habitat raakt mij enorm. Tijdens mijn reis door Oeganda heb ik van dichtbij kunnen zien, voelen en ervaren wat een verschil een veilig thuis kan maken. Wat het betekent voor een persoon, gezin, familie en soms zelfs voor het hele dorp." Daarom zet Buddy zich sinds juni 2020 in als ambassadeur voor Habitat Nederland. "Ik hoop met mijn bijdrage als ambassadeur een inkijk te geven in de problematiek die helaas in veel landen heerst, maar liever nog te laten zien wat wij als organisatie doen om gezinnen de kans te geven een betere toekomst op te bouwen."

Op Expeditie met Habitat

→ online escape game

online op Expeditie met Habitat - op reis met Habitat vanuit je eigen huis

Het eerste wapenfeit na het aantreden van kersverse ambassadeur Buddy Vedder was zijn rol als reisbegeleider – samen met Marlayne Sahupala – in de online expeditie van Habitat die eind juni 2020 gelanceerd werd.

Het idee voor dit spel ontstond in maart 2020, tijdens de eerste weken van de lockdown. De scholen dicht en kantoren waren gesloten. Iedereen zat thuis en verveelde zich en tegelijkertijd was door de coronapandemie de noodzaak van een goed huis duidelijker dan ooit voor iedereen. Bij Habitat lag ons bouwreisprogramma stil, waardoor wij niemand meer konden meenemen naar onze projecten om ze met eigen ogen te laten zien wat Habitat doet en wat voor verschil dat huis maakt.

Daarom bedachten wij deze Online Expeditie van Habitat, een uitdagende online escape game waarin de spelers van

achter hun pc Habitatprojecten in verschillende landen bezoeken en zo meer te leren over Habitats werk. Het spel – te vinden op habitat.nl/onlineexpeditie – is voor iedereen gratis te spelen, hoewel er natuurlijk wel de mogelijkheid is om een donatie te doen.

De online expeditie van Habitat is gebouwd door Creators United. Dit collectief van 18 escaperoom-eigenaren heeft sinds zij door het uitbreken van de coronacrisis thuis kwamen te zitten de krachten gebundeld en al een aantal prachtige games ontworpen. Laura Pieterman, namens Creators United: “Al vanaf het eerste contact met Habitat zijn wij heel enthousiast. De projecten van Habitat zijn tastbaar en je ziet echt wat de impact is. We zijn dan ook heel trots op de samenwerking én het resultaat: een virtuele reis rond de wereld in een online escape game. En natuurlijk konden we ons geen betere reisleiders wensen dan Buddy en Marlayne!”

Wij denken dat wij met deze online expeditie de perfecte manier hebben gevonden om mensen, terwijl ze aan het puzzelen zijn, te vertellen over en de betrekken bij Habitats werk. Net als onze bouwreizen past deze expeditie echt helemaal bij onze ‘handen uit de mouwen’ instelling en kan iedereen mee doen. Natuurlijk leer je veel over Habitat, maar het is vooral een heel leuk spel, deze escapegame waarin je met ongeveer 1,5 uur puzzelen de wereld over reist.

Met Buddy en Marlayne als reisleiders heeft deze escapegame inmiddels aardig wat aandacht gekregen en veel mensen bereikt – van de kijkers van SBS shownieuws, lezers van de nieuwsberichten in landelijke tot de volgers van Buddy en Marlayne en vele escaperoom fans op social media. De game is al door vele honderden mensen gespeeld en sinds kort is er ook een Engelse versie beschikbaar die gepromoot wordt door onze Engelssprekende Habitat collega's, van Australië tot Engeland en Ierland.

3 onze
resultaten

samen bouwen we een beter leven

Boekjaar 2020 was een bijzonder jaar. Het jaar startte voortvarend – met veel bouwreizen in de planning, mooie projecten en steun van alle kanten. Maar door de wereldwijde coronapandemie veranderde dit in één klap in maart 2020. In onze programmalanden kwamen projecten stil te liggen of liepen vertraging op door coronamaatregelen en strenge lockdowns. Ook hier in Nederland had de coronapandemie grote gevolgen. Ons bouwreisprogramma viel helemaal stil waardoor wij meer dan de helft van alle bouwreizen voor 2020 moesten annuleren. Ook voor onze andere inkomsten had het aanzienlijke gevolgen. In dit hoofdstuk vertellen wij meer over onze resultaten in een bijzonder jaar en over de impact die wij ondanks deze crisis samen met onze achterban hebben weten te realiseren.

Onze impact: elke maand
2.000 mensen een veilig huis
en een beter leven

MEEBOUWERS

10

personeelsleden
en stagiaires

39

vrijwilligers

167

bouwreizigers

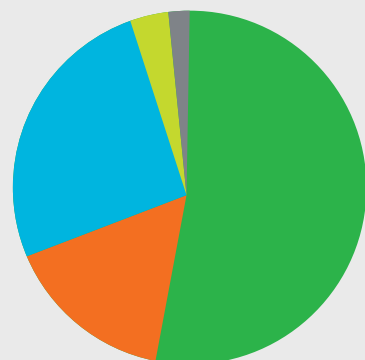

9.257

donateurs

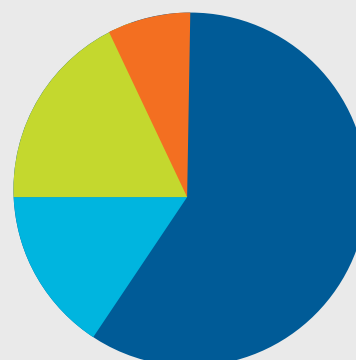

VANUIT NEDERLAND BOUWDEN WIJ IN 9 LANDEN OVER DE WERELD.

INKOMSTEN € 1.514.475

Particuliere donaties	€ 743.240
Bedrijven	€ 217.210
Postcode Loterij	€ 366.390
Instellingen	€ 49.183
Bouwreizen	€ 25.427
Subsidies van overheden	€ 25.427

BESTEDINGEN € 1.255.255

Structurele hulp	€ 741.793
Voorlichting en bewustmaking	€ 205.483
Fondsenwerving	€ 210.905
Beheer en administratie	€ 97.074

alles draait om impact

Wat is impact?

Met impact bedoelen wij het aantal mensen dat wij hebben kunnen helpen met de projecten die wij financieren. Impact is dus direct gelinkt aan onze inkomsten en uitgaven, maar sluit veel beter aan bij onze visie en missie en onze doelen dan puur de bedragen die wij ophalen en uitgeven. Het gaat tenslotte om wat wij met die bedragen doen: het gaat om de mensen die wij helpen!

Wij meten onze impact in het aantal mensen dat wij gemiddeld per maand helpen. De projecten die wij ondersteunen variëren

in kosten en in het aantal mensen dat wij ermee bereiken. Zo is een beroepsopleiding voor een jongere in Oeganda relatief duur en deze opleiding verbetert alleen de levens van gezinsleden van de jongere. Terwijl een waterstation in Cambodja heel veel mensen schoon water biedt, zodat het weliswaar meer kost, maar door het grote bereik, per geholpen persoon veel goedkoper is dan een beroepsopleiding. Omdat wij altijd een mix van verschillende soorten projecten zullen ondersteunen, werken wij met een 'gemiddeld aantal geholpen personen per maand', dat wij berekenen op basis van onze projecten van het afgelopen jaar.

Bij Habitat Nederland willen wij zo zorgvuldig en verantwoord mogelijk omgaan met de ons toevertrouwde donaties. Wij streven ernaar onze donateurs, (bedrijf)sponsors en alle andere geïnteresseerden transparant te informeren over onze inkomsten en bestedingen. Uiteraard vertellen wij in dit hoofdstuk meer over die inkomsten en bestedingen, maar allereerst vragen wij aandacht voor iets dat wij nóg belangrijker vinden: onze impact. Wat hebben wij bereikt met de donaties die wij kregen en hoeveel mensen hebben wij dat steuntje in de rug kunnen bieden om ze te helpen een beter bestaan op te bouwen? Want dat is waar het tenslotte om draait: onze impact, de levens die wij hebben kunnen veranderen!

In 2017 startten wij met het meten van onze impact. Dat jaar hielpen wij gemiddeld 1.750 mensen per maand, maar stelden ons meteen ten doel om vanaf 2020 onze impact te verhogen naar 2.500 mensen per maand – 30.000 mensen per jaar dus.

De laatste jaren ging dat voorspoedig, we konden steeds meer helpen met duurzame en slimme oplossingen en al in 2019 stond de teller op die gewenste 2.500 mensen per maand. Maar helaas heeft de coronacrisis een grote invloed, zodat wij dit jaar voor het eerst onze impact niet zagen groeien. Over het hele boekjaar gemeten, kwamen wij uit op 2.000 mensen per maand, terwijl we in de eerste helft van ons boekjaar - vóór de coronapandemie en de wereldwijde crisis - afstevenden op gemiddeld 2.800 mensen per maand.

Gelukkig is ons werk op veel plaatsen inmiddels weer opgestart en wordt er in veel landen weer gebouwd. Het zal nog wel even duren voordat wij weer op volle sterkte aan de slag zijn, maar we zullen er alles aan doen om zo snel mogelijk weer minimaal 2.500 mensen per maand te kunnen helpen en onze impact te laten groeien.

onze inkomsten

We hebben in boekjaar 2020 in totaal € 1.514.475 aan inkomsten geworven. Dat is 20% minder dan onze inkomsten in boekjaar 2019 – die bedroegen toen € 1.903.154 - en ook bijna 20% minder dan de € 1.883.900 die wij hadden begroot voor dit boekjaar.

De sterke daling van onze inkomsten wordt, zoals we hiervoor al aangaven, veroorzaakt door de coronacrisis en het stilleggen van onze bouwreizen en projecten. Aan de andere kant werd de daling nog enigszins getemperd door drie bijzondere nalatenschappen die wij dit boekjaar mochten ontvangen en waarmee wij ook het komende boekjaar kunnen blijven bouwen aan onze impact – ook als er nog geen bouwreizen mogelijk zijn.

Steun van alle kanten

Habitat Nederland werft haar inkomsten via verschillende kanalen en wordt gesteund door een diverse en brede achterban. Wij werven onze inkomsten door middel van projectfinanciering, (bedrijf)sponsoring, mailingen, online donaties en bouwreisdonaties. Het overgrote deel van de inkomsten van Habitat Nederland zijn donaties van particulieren, bedrijven en instellingen of opbrengsten uit onze bouwreizen.

BOUWREIZEN

Onze bouwreizen – een echte Habitatervaring waarbij een team van Nederlanders afreist naar een van onze projecten om een week lang mee te bouwen met de nieuwe huiseigenaren – zijn uniek en bieden onze bouwreizigers een kijkje in de keuken bij onze organisatie. Bouwreizen staan garant voor een prachtige belevenis voor onze bouwreizigers, maar ook voor ons als organisatie zijn ze erg belangrijk. Doordat bouwreizigers zelf

hun reis- en verblijfkosten financieren én een donatie aan Habitat doen, leveren onze bouwreizen jaarlijks een essentiële bijdrage aan onze inkomsten.

Zo leverden de bouwreizen in boekjaar 2019 in totaal bijna € 750.000 op. Deze inkomsten zijn verdeeld over particuliere bouwreisdonaties, bouwreisdonaties van bedrijven en baten als tegenprestatie voor levering van een product of dienst, waar wij de administratiekosten boeken die wij rekenen aan onze bouwreizigers.

Dit boekjaar werd per 1 maart wereldwijd het bouwreisprogramma van alle Habitatlanden stilgelegd. Voor ons betekende dit dat de geplande bouwreizen voor de laatste vier maanden van ons boekjaar geannuleerd moesten worden. In deze laatste vier maanden stond het overgrote deel van onze bouwreizen gepland, zodat de totale inkomsten uit bouwreizen bijna € 500.000 lager uitkwamen dan in 2019. In totaal konden er 13 teams niet afreizen: drie particuliere groepen en tien bedrijfsteams met in totaal 200 bouwreizigers die hun reis moesten cancelen. Een grote klap voor onze inkomsten, maar ook een grote teleurstelling voor al die bouwreizigers die zich vaak lang op hun trip hadden verheugd en voorbereid en het allermeest voor de gezinnen die nu niet samen met bouwreizigers hun nieuwe huis konden bouwen.

Niemand weet hoe lang corona nog ons dagelijks leven en onze reismogelijkheden zal beheersen. Maar zodra het weer veilig is – voor onze bouwreizigers én voor de kwetsbare gemeenschappen waarin wij werken – zullen de Habitat bouwreisprogramma's weer worden opstarten. Bouwreizen zijn een belangrijk onderdeel van Habitat en zullen dat ook in de toekomst blijven.

PARTICULIERE DONATEURS

De inkomsten uit donaties van particulieren waren bijna € 400.000 hoger dan vorig jaar en € 250.000 meer dan wij hadden begroot. Een bijzonder beeld, omdat over de hele linie onze inkomsten daalden. Wij zagen een sterke daling in de bouwreisdonaties van particulieren van € 90.000 ten opzichte van vorig jaar. Maar doordat wij dit boekjaar drie prachtige

nalatenschappen kregen met een gezamenlijk waarde van ruim € 500.000, stegen de totale particuliere inkomsten sterk. Dergelijke nalatenschappen zijn uitzonderlijk voor onze organisatie en ook zeker niet iets waar wij in onze budgetten rekening mee kunnen houden. Maar zeker in een jaar als dit heel erg welkom en een mooie basis ook voor volgend jaar.

BEDRIJVEN

De inkomsten uit bedrijven bedroegen dit jaar € 217.210 en waren daarmee 65% lager dan in 2019 toen wij € 637.102 aan bedrijfsdonaties hadden. Ten opzichte van de begroting waren de werkelijke inkomsten zelfs 70% lager. De tien bedrijfsbouwreizen die wij hebben moeten annuleren hebben het grootste aandeel in deze daling, maar ook het niet doorgaan van ons jaarlijkse golftoernooi en het uitstellen van geplande samenwerkingen.

LOTERIJORGANISATIES

In 2018 ontvingen wij de toezegging van 1 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij voor een project in Oeganda als Cambodja. Een klein deel van deze eenmalige schenking viel al in boekjaar 2018, in boekjaar 2019 stond er € 439.860 in onze boeken en in dit laatste jaar waarin wij dit mooie project afronden werd € 366.390 verantwoord bij onze inkomsten.

ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN

De inkomsten uit donaties van organisaties en instellingen zonder winststreven bestaan uit projectdonaties in geld, maar ook in natura, zoals de WakaWaka's die wij in veel van de afgelopen jaren konden inzetten bij onze projecten. Helaas konden we dit boekjaar geen WakaWaka's naar onze projecten sturen. Daarnaast werd – zoals elders toegelicht – ook een aantal projecten uitgesteld, zodat de inkomsten bij deze post ruim € 300.000 minder dan vorig boekjaar bedroegen en bijna € 200.000 minder dan begroot. Gelukkig konden wij in juli 2020 – net na het afsluiten van dit boekjaar – alsnog starten met een project ter waarde van ruim € 230.000.

bouwreizen in 2020

onze bestedingen

De totale bestedingen bedroegen in dit boekjaar € 1.255.255. Hiervan hebben wij ruim € 947.000 besteed aan onze doelstelling, wat wil zeggen dat van al onze bestedingen ruim 75% naar onze doelstelling ging. Vorig jaar bedroeg dit percentage 83,9%.

Ten opzichte van de inkomsten is het doelbestedingspercentage 62,5%. Dit percentage is een stuk lager dan vorig jaar toen dit 80% betrof. Dit komt doordat wij een deel van het geld dat wij dit jaar ontvingen – de inkomsten uit nalatenschappen – niet dit jaar hebben uitgegeven, maar hebben toegevoegd aan onze reserves om dit in de komende tijd te kunnen besteden.

De bestedingen voor beheer en administratie stegen van 4,7% in 2019 naar 7,7% in boekjaar 2020. Door het wegvallen van bouwreizen en het stilvallen van projecten hebben wij meer tijd besteed aan interne zaken zoals het werken aan een ISO-certificering, waardoor de personeelskosten meer dan in voorgaande jaren zijn toegerekend aan beheer en administratie. Habitat Nederland heeft zichzelf ten doel gesteld om dit percentage niet boven de 8% te laten stijgen en is daar dit boekjaar ondanks de stijging in geslaagd.

Het percentage dat is besteed aan fondsenwerving kwam met 13,9% iets hoger uit dan in het voorgaande boekjaar toen het op 11,6% uitkwam, maar blijft bij Habitat Nederland altijd ruim onder de 25%. Een overzicht van alle percentages staat in de jaarrekening.

resultaat 2020

Ondanks de teruggang in inkomsten hebben wij het boekjaar 2020 afgesloten met een positief resultaat van € 259.220. Dit positieve resultaat is volledig toe te schrijven aan de nalatenschappen die wij dit boekjaar mochten ontvangen. Zonder deze prachtige schenkingen was boekjaar 2020 in de rode cijfers geëindigd.

Resultaatbestemming	
Ten laste van bestemmingsfondsen	- € 67.959
Ten laste van bestemmingsreserve	- € 3.114
Ten gunste van continuïteitsreserve	€ 330.294
Totaal	€ 259.220

Het resultaat van € 259.220 is opgebouwd uit drie onderdelen: onze bestemmingsfondsen, de bestemmingsreserve en onze continuïteitsreserve. De bestemmingsreserve is het noodpotje voor bouwreizen dat wij kunnen inzetten in geval van calamiteiten rondom een bouwreis. Uit dit potje hebben wij dit boekjaar € 3.114 gehaald om de annuleringskosten/ administratiekosten te betalen voor alle geannuleerde tickets van onze bouwreizen.

Als tweede onderdeel onze bestemmingsfondsen; hierin zitten donaties die in eerdere jaren zijn ontvangen en bedoeld zijn voor een bepaald project of land, maar die nog niet zijn overgemaakt naar dat land of project. Doordat wij dit boekjaar per saldo € 67.959 meer uit deze bestemmingsfondsen hebben gehaald – om over te maken naar projecten – dan dat er nieuwe projectdonaties bij kwamen in de bestemmingsfondsen, is bestemmingsfonds dus € 67.959 lager dan vorig boekjaar.

Het resultaat (€ 259.220) minus de beide onttrekkingen (-€ 67.959 en -€ 3.114) levert een toevoeging aan onze continuïteitsreserve van € 330.294. De continuïteitsreserve komt daarmee nu op het totaalbedrag van € 444.427 uit. Een toelichting hierop staat in de jaarrekening.

komend boekjaar

Ook boekjaar 2021 zal – net als 2020 – een bijzonder jaar worden. De wereld ziet er voor Habitat Nederland, net als voor vele anderen, nog steeds compleet anders uit dan vóór corona. Hoewel gelukkig onze bouwprojecten in heel veel landen met toestemming van de overheid weer mochten worden opgestart, zijn internationale reizen voorlopig nog uitgesloten. Wij staan dan ook komend boekjaar voor de grote uitdaging om zoveel mogelijk van de donaties die wij normaal krijgen uit ons bouwreisprogramma, nu op een andere manier te werven, zodat de voortgang van onze projecten niet in gevaar komt. Daarom verwachten wij dat Habitat Nederland zich dit jaar meer dan anders moet richten op de actuele situatie en moet inspelen op kansen die zich aandienen in de loop van het jaar – echter zonder daarbij onze doelen voor de lange termijn uit het oog te verliezen.

Omdat het in deze omstandigheden moeilijk in te schatten is wat het komend jaar zal brengen hebben wij de opbrengsten voor boekjaar 2021 heel bescheiden begroot. Ook dat wat wij bijdragen aan onze wereldwijde projecten is uiterst voorzichtig begroot en wij houden er rekening mee dat wij boekjaar 2021 negatief afsluiten. Met de stevige continuïteitsreserve die wij dit jaar konden opbouwen, heeft dat geen grote gevolgen voor onze organisatie en onze projecten. Hiermee kunnen wij blijven bouwen aan onze impact en vooral na de coronacrisis verder met het vergroten van die impact om steeds meer mensen te kunnen helpen aan een veilig huis en een beter leven.

BEGROTING BOEKJAAR 2021

BATEN

Baten van particulieren*	350.419
Baten van bedrijven*	280.625
Baten van andere organisaties zonder winststreven	159.120
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten**	18.600
Baten van subsidies van overheden	62.122
Baten van verbonden (internationale) organisaties	18.750
Som van de baten	889.636

LASTEN

Structurele hulp	572.646
Voorlichting en bewustmaking	199.759
Besteed aan de doelstellingenwinststreven	772.405
Werving baten	240.692
Kosten beheer en administratie	112.890
Som van de lasten	1.125.988

Saldo van baten en lasten -236.352

* deze baten zijn fors lager dan in andere jaren doordat ons bouwreisprogramma tot nader order, maar in elk geval tot de zomer van 2021 is stopgezet. In boekjaar 2021 zullen er dus geen teams op bouwreis kunnen. We hebben weliswaar ten tijde van het opstellen van de begroting een klein bedrag opgenomen voor bouwreizen, maar we zullen dit boekjaar geen opbrengsten uit bouwreizen ontvangen.

4 onze organisatie

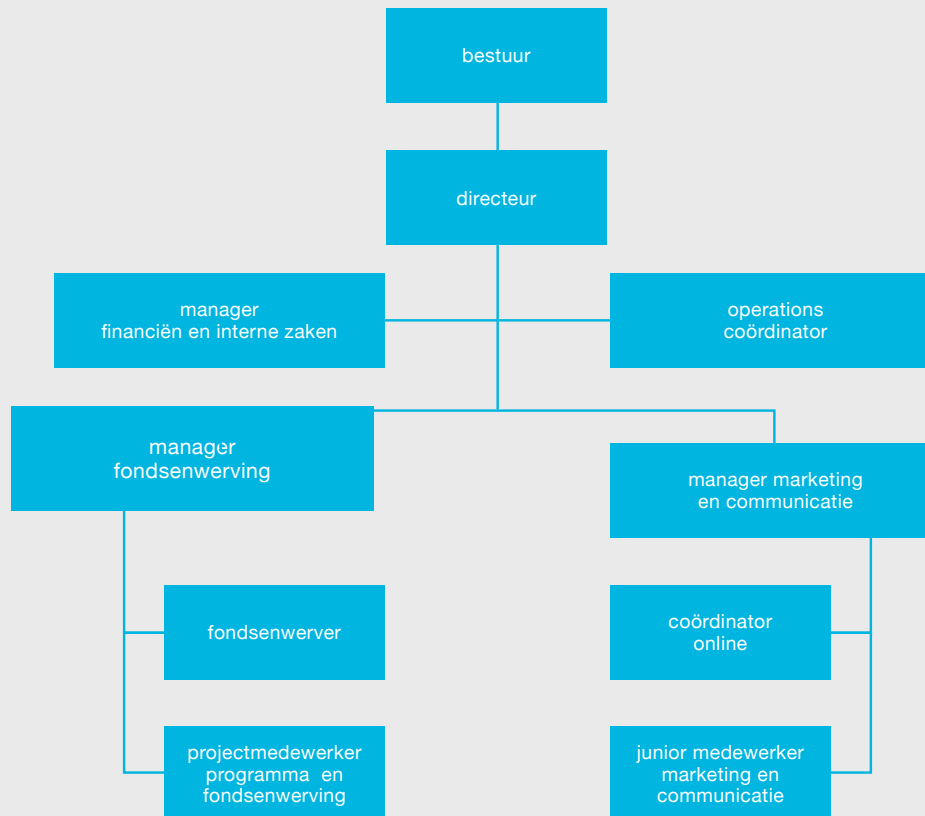

Habitat Nederland

Habitat Nederland is opgericht in 1993. Vanuit onze visie dat iedereen recht heeft op een degelijk en veilig onderkomen, bouwen wij al 27 jaar aan onze organisatiedoelen: betere leef- en woonomstandigheden voor mensen in ontwikkelingslanden en meer bewustwording in Nederland over het wereldwijde huisvestingsprobleem.

Habitat Nederland is een zelfstandig opererende en financieel onafhankelijke fondsenwervende organisatie en is een erkend goed doel, dat voldoet aan strenge kwaliteitseisen en hierover verantwoording aflegt. Verderop in dit hoofdstuk gaan wij hier verder op in. Ook beschrijven wij onze organisatie: een klein team van gedreven en professionele medewerkers, met een brede kring aan bevroegen vrijwilligers en een betrokken bestuur. Ook de internationale Habitat for Humanity federatie waar Habitat Nederland onderdeel van uitmaakt lichten wij graag toe.

ORGANOGRAM PER 30 JUNI 2020

onze organisatie

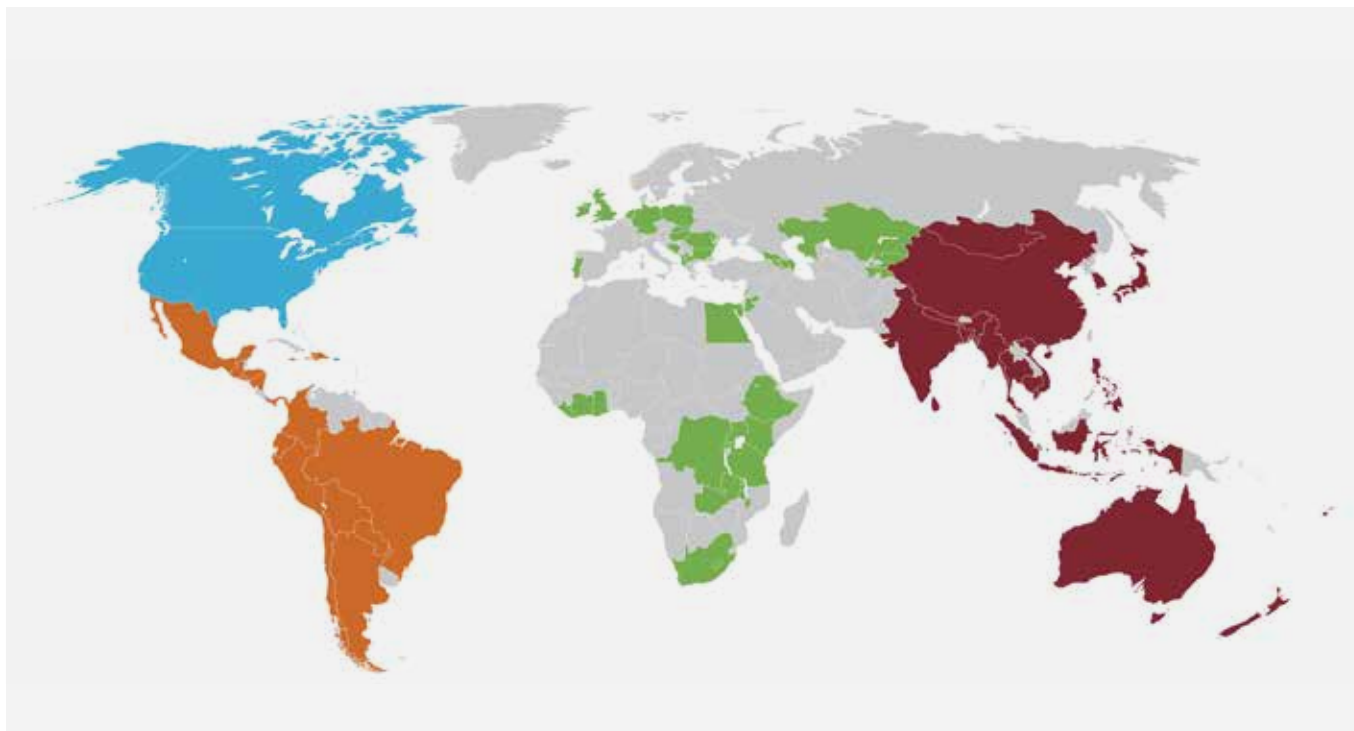
Net als voor veel organisaties zijn onze mensen het belangrijkste kapitaal bij Habitat Nederland. In onze organisatie werken onze medewerkers, onze bestuurders en een brede groep gedreven vrijwilliger met veel inzet en passie samen aan hetzelfde doel – een wereld waarin iedereen een veilig thuis heeft.

Op kantoor bij Habitat Nederland werkt een klein team van gedreven en professionele medewerkers. Alle medewerkers zetten zich al jaren met hart en ziel in voor de organisatie en hebben bewust voor Habitat als werkgever gekozen omdat ze geloven in de missie en visie.

Het team werkt volgens een eenvoudige, platte organisatiestructuur met een directeur aan het hoofd, die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding, twee staffuncties en afdelingen fondsenwerving en marketing & communicatie. Aan het hoofd van de stichting staat het bestuur dat een toezichhoudende en controlerende rol heeft.

onderdeel van Habitat International

Habitat Nederland is onderdeel van de internationale Habitat for Humanity federatie met een hoofdkantoor in Atlanta, vier regiokantoren en meer dan zeventig onafhankelijke en zelfstandig opererende landen- en partnerorganisaties over de hele wereld, die vanuit dezelfde visie en missie werken aan een degelijk en veilig onderkomen voor iedereen.

De meesten landenorganisaties van Habitat houden zich bezig met het ontwikkelen en uitvoeren van bouwprojecten in eigen land. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de bouwprojecten en zorgen voor praktische zaken zoals de selectie en begeleiding van gezinnen, de bouwtekeningen, de inkoop van materialen, de inzet van vaklieden en het innen

van de aflossing. Ook zorgen deze landenorganisaties voor een geïntegreerde aanpak van de armoedebestrijding door onder andere trainingen, samenwerking met andere lokale en internationale organisaties en het vastleggen van eigendomsrechten van huis en grond.

Er zijn ook Habitat landenorganisaties die naast hun bouwprogramma donaties werven voor de projecten in eigen land en/of in andere landen. En slechts een klein deel van de landenorganisaties, waaronder Habitat Nederland, heeft zelf geen bouwprogramma, maar werft alleen fondsen voor Habitatprojecten elders op de wereld.

BESTUUR

Habitat Nederland wordt bestuurd volgens de eisen die de Code voor Goed Bestuur (ook wel Code Wijffels genoemd) stelt aan fondsenwervende organisaties. Habitat Nederland heeft daarbij gekozen voor het bestuursmodel met een toezichthoudend en controlerend bestuur. Code Wijffels noemt dit model III.

Het bestuur van Habitat Nederland bestaat uit minimaal vijf en maximaal acht leden. Een bestuurslid wordt voor een termijn van drie jaar aangesteld en kan een keer worden herbenoemd.

Bij de selectie van nieuwe bestuursleden wordt gekeken naar de huidige samenstelling en de bestuur profielschetsen, om tot voldoende diversiteit in de portefeuilleverdeling en ledensamenstelling te komen. Bovendien beoordeelt het bestuur of het nieuwe lid past bij de ontwikkelingen die de organisatie doormaakt. Om belangenverstrengelingen te voorkomen mogen bestuursleden geen zakelijke banden hebben met Habitat Nederland.

Het bestuur bespreekt vier keer per boekjaar de beleidsstukken. De directeur heeft de verantwoordelijkheid het bestuur deze informatie te verschaffen. De bestuursleden zetten zich op vrijwillige basis in voor de organisatie. Wel kunnen zij een vergoeding ontvangen voor kosten die gemaakt zijn ten behoeve van de stichting. In boekjaar 2020 bedroeg de uitgekeerde vergoeding € 0.

TAKEN VAN HET BESTUUR

Het bestuur heeft onder andere de volgende taken:

- goedkeuren (meerjaren)beleidsplannen;
- goedkeuren begroting, jaarstukken en jaarverslag;
- alle overige handelingen waarvoor volgens de statuten goedkeuring van het bestuur nodig is;
- het aangaan van verplichtingen buiten de reguliere kaders, zoals de exploitatie en investeringsbegroting;
- het aanstellen, het inschalen, de promotie, de overplaatsing, de schorsing en het ontslag van leidinggevende of vertrouwensposities bekleedende

DE BESTUURSLEDEN IN BOEKJAAR 2020

De heer M.C.J. van Pernis, voorzitter

In functie sinds: 19 februari 2015

Einde 2e termijn: 18 februari 2021

Maatschappelijke functie:

o.m. Voorzitter Raad van Commissarissen Aalberts N.V. te Utrecht

De heer G.A. Mos, penningmeester

In functie sinds: 19 april 2016

Einde 2e termijn: 18 april 2022

Maatschappelijke functie:

Eigenaar Inverness Family Offices

De heer F. (Feike) Dik, bestuurslid

In functie sinds: 29 november 2011

Einde 3e termijn: 28 november 2020

Maatschappelijke functie:

Head of People Development and Talent Management Knauf Eastern Europe

Mevrouw A.A. Swinkels, bestuurslid

In functie sinds: 26 januari 2017

Einde 2e termijn: 25 januari 2023

Maatschappelijke functie: eigenaar Vastlab

Mevrouw H.G. (Heleen) Herbert

In functie sinds: 29 augustus 2019

Einde 1e termijn: 29 augustus 2022

Maatschappelijke functie: CCO Heijmans

Mevrouw S.C.W.M. (Susan) Havermans

In functie sinds: 29 augustus 2019

Einde 1e termijn: 29 augustus 2022

Maatschappelijke functie: COO NS International

functionarissen (en in het algemeen daarmee samenhangende arbeidsvoorwaarden);

- het vaststellen van reglementen en het instellen van werkgroepen en commissies waarvan de besluiten door het bestuur dienen te worden goedgekeurd.

In het afgelopen verslagjaar heeft het bestuur vier keer vergaderd. Naast de goedkeuring van de voorgestelde begroting, het jaarverslag en de jaarrekening, zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Bestuurszaken, o.a. de samenstelling van het bestuur;
- Financiën en Interne Zaken, o.a. de actuele financiële situatie, de effecten van de coronacrisis, nieuwe huisvesting;
- De plannen en ontwikkelingen binnen de goededoelenmarkt, bij Habitat for Humanity International en in de eigen organisatie.

DIRECTIE

Jennifer Lemke is sinds 1 april 2009 directeur van Habitat Nederland. Zij geeft leiding aan de organisatie, is eindverantwoordelijk en vertegenwoordigt de organisatie extern. Haar taken zijn vastgelegd in het directiereglement.

Elk jaar stelt de directeur, samen met de managers fondsenwerving en marketing en communicatie, het nieuwe jaarplan op, gebaseerd op de strategie, de voorgaande resultaten en de kansen en ontwikkelingen in de markt en het werkveld. In kwartaalbijeenkomsten deelt de directeur de voortgang van de jaarplannen met de organisatie met inhoudelijke en financiële kwartaalrapportages.

VERHOUDING DIRECTIE EN BESTUUR

De directeur heeft regelmatig contact met het bestuur en informeert de leden over alle belangrijke ontwikkelingen in de organisatie en bereidt de bestuursvergaderingen voor. Zij houdt hen op regelmatige basis op de hoogte van de uitvoering van het jaarplan en deelt inhoudelijke en financiële kwartaalrapportages zodat het bestuur de activiteiten en resultaten kan toetsen aan het beleid en de voortgang kan

bewaken. Daarnaast legt de directeur elk jaar het nieuwe jaarplan en de begroting ter goedkeuring voor aan het bestuur. De directeur wordt aangesteld door het bestuur en legt ook aan hen verantwoording af. Het bestuur evalueert het functioneren van de directeur en bespreekt dit met de directeur in beoordelings- en functioneringsgesprekken.

VRIJWILLIGERS

Naast het team van vaste medewerkers werken wij samen met een flink aantal professionals die ons op vrijwillige basis bij ons werk ondersteunen. Habitat Nederland zou niet kunnen draaien zonder de inzet van een netwerk van vrijwilligers: ons bestuur, onze reisbegeleiders, de mensen die bij ons op kantoor werken of vanuit specifieke expertise een project ondersteunen en mensen die helpen bij evenementen van Habitat of voorlichting geven op scholen en bij organisaties.

De inzet van vrijwilligers bij onze dagelijkse werkzaamheden is een strategische keuze waar wij een aantal jaren geleden mee zijn begonnen en die inmiddels een vaste plek heeft ingenomen in onze organisatie. De inzet van vrijwilligers maakt Habitat Nederland slagvaardiger. Wij kunnen meer werk verzetten en besparen tegelijkertijd geld, omdat wij ons budget niet hoeven in te zetten om dure expertise in te huren. Hierdoor kunnen wij meer geld besteden aan onze doelstelling: huizen bouwen voor mensen elders op de wereld die dat het hardst nodig hebben. Maar niet alleen de slagkracht van onze organisatie is erbij gebaat, het geeft ook de dynamiek in en de samenstelling van het team een positieve impuls.

regeling beloning directeurs van goededoelenorganisaties

Habitat Nederland volgt de Regeling beloning directeurs van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl) bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning van de directeur. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

Bij Habitat Nederland heeft het bestuur het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Ook de goedkeuring van de weging van de situatie bij Habitat Nederland vond plaats door het bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 405 punten voor het direc-

teurssalaris en een maximaal jaarinkomen van € 111.345 (1 FTE/12 mnd.) De beloning van Habitat directeur Jennifer Lemke bleef met € 93.595 binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen plus de werkgeversbijdrage pensioen bedroeg € 99.821 en bleef binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 201.000 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening verder toegelicht in de 'toelichting op de staat van baten en lasten'.

strategie

STRATEGISCHE BELEIDSKEUZES 2016 – 2020

Dit boekjaar had het laatste jaar van onze vijfjarenstrategie moeten zijn. Maar vanwege de coronacrisis die sinds maart 2020 de wereld in zijn greep houdt en de weerslag daarvan op onze activiteiten en resultaten en vanwege de onzekerheid over de toekomst, hebben wij besloten de huidige strategie met een jaar te verlengen. In boekjaar 2021 bekijken we hoe de samenleving en de economie reageren op de crisis en ontwikkelen wij een nieuwe vijfjarenstrategie (boekjaar '22 – '26) die inspeelt op de vraag hoe Habitat Nederland zich moet ontwikkelen en aanpassen aan de veranderde, nieuwe werkelijkheid.

Hoewel het niet met zekerheid te zeggen is of wij de gestelde doelen gehaald zouden hebben zonder de coronacrisis, doen de eerste vier jaar dat wel sterk vermoeden. Na vier van de vijf jaar was onze eerste doelstelling - het verdubbelen van onze impact door projectondersteuning - binnen handbereik. Na vier jaar zaten we al op 85% van die verdubbeling en het eerste half jaar van het boekjaar ging voorspoedig tot vanaf maart onze inkomsten en daarmee de bijdrage aan projecten stikten. Onze tweede doelstelling - het versterken van de

financiële duurzaamheid van onze organisatie - mogen we, zelfs ondanks de crisis, als ruim gehaald beschouwen. In de afgelopen jaren hebben wij een gezonde reserve opgebouwd

en zijn wij een stabiele organisatie geworden. Iets waar wij in deze tijd van onzekerheid en economische crisis van profiteren. Ook het vergroten van de bekendheid van onze organisatie, onze derde doelstelling, was succesvol. Met de nieuwe samenwerking met Buddy Vedder als ambassadeur en het projectbezoek van ambassadeurs Buddy Vedder en Marlayne Sahupala aan Oeganda net voordat de wereld in lockdown ging, hebben wij nog heel veel mensen kunnen bereiken. Een mooi slotstuk van de afgelopen jaren waarin wij meer en meer hebben ingezet op het generen van bereik in Nederland.

Al met al een mooi resultaat, dat wij het komende jaar proberen te consolideren terwijl wij werken aan onze nieuwe strategie en de nieuwe doelstelling om onze organisatie de komende jaren door roerige tijden te loodsen.

doelstelling	DE VIJFJAREN STRATEGIE - VAN BOEKJAAR 2016 T/M 2020 - IS GESTOELD OP DRIE PIJLERS:		
	de impact wereldwijd vergroten door de projectondersteuning te verdubbelen	een financieel duurzame organisatie creëren	de impact in Nederland vergroten door onze merkbekendheid bij het Nederlandse publiek te vergroten
initiatieven	financiering projecten	digitale marketing	
	bouwreizen		
	cause marketing		
	partnerships & sponsoring		

integriteit en verantwoording

Mensen geloven in Habitat. Ze vertrouwen hun donatie aan ons toe omdat zij geloven in onze missie en onze projecten. Ze geloven niet alleen in het resultaat, maar ook in de manier waarop wij werken. Dankzij het vertrouwen van iedereen die ons steunt, kunnen wij ons werk doen en steeds meer mensen helpen aan een goed en veilig thuis. Dat vertrouwen ligt aan de basis van onze organisatie hier in Nederland en daar zijn wij zuinig op.

Daarom doen wij er als organisatie alles aan om resultaatgericht te werken en integer en welbewust met onze verantwoordelijkheden om te gaan. Wij zijn transparant in

onze financiën en onze communicatie en houden risico's en bedreigingen in het oog om ze zoveel mogelijk te beperken.

Wij onderschrijven als organisatie meerdere codes en richtlijnen en werken met een eigen gedragscode voor onze bouwreizen. Wij monitoren continu en verbeteren waar mogelijk. En tot slot worden wij extern gecontroleerd door een onafhankelijke accountant, de internationale Habitatorganisatie en het CBF. Zo willen wij er voor zorgen dat wij het vertrouwen dat in Habitat Nederland gesteld wordt, meer dan waard zijn.

CODES EN RICHTLIJNEN

Erkend Goed Doel

Habitat Nederland voldoet aan de normen van de erkenningsregeling van het CBF en is daardoor een 'Erkend Goed

Doel'. Dit betekent dat Habitat Nederland verantwoording aflegt over haar resultaten en de besteding van haar inkomsten en toelichting geeft op haar werkwijze. Toezichthouder CBF controleert dit.

ANBI-beschikking

Habitat Nederland is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent dat wij voldoen aan de eisen die de Belastingdienst stelt aan goede doelen. Hierdoor zijn giften van donateurs en bedrijven fiscaal aftrekbaar en betalen wij geen belasting over schenkingen en nalatenschappen.

Code voor Goed Bestuur

De bedrijfsvoering van Habitat Nederland voldoet aan de Code voor Goed Bestuur, conform de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. De code gaat over het besturen van goede doelen, het houden van toezicht, het afleggen van verantwoording en een goede omgang met alle belangrijke relaties van het goede doel zoals donateurs, vrijwilligers, partners en begunstigen.

Gedragscodes

Het is voor Habitat van het grootste belang dat wij ons bij het uitvoeren van onze werkzaamheden houden aan de principes die de basis vormen voor onze organisatie. Dit geldt voor iedereen die namens Habitat actief is. Habitat Nederland houdt zich daarnaast als organisatie aan een aantal gedragscodes. Ook deze gedragscodes zijn van toepassing op alle betrokken personen die bij, voor of namens Habitat Nederland werkzaam zijn.

Habitat Nederland is lid van Goede Doelen Nederland en houdt zich aan de door hen opgestelde gedragscode die uitgaat van de basiswaarden respect, openheid, betrouwbaarheid en kwaliteit.

Als onderdeel van de internationale Habitat federatie onderschrijft Habitat Nederland uiteraard ook de gedragscodes van Habitat International en houdt zich aan de richtlijnen en procedures die voortkomen uit onder andere deze gedragscodes en de codes voor 'good governance' die Habitat International heeft opgesteld. Habitat Nederland stelt hoge eisen

met betrekking tot integriteit en transparantie en hanteert een zero tolerance policy bij fraude, seksueel misbruik of exploitatie en misbruik van kinderen.

Speciaal voor onze bouwreizen hebben wij gedragscodes opgesteld voor onze vrijwillige reisbegeleiders en onze bouwreizigers. Meer daarover onder het kopje risicomanagement verderop in dit hoofdstuk.

Een overzicht van de codes en richtlijnen die Habitat Nederland onderschrijft:

- Habitat International: Ethics Covenant and Code of Conduct;
- Habitat International: Safeguarding policy en Child Protection Policy
- Habitat International: Whistle Blower Policy
- Habitat International: Fraude Policy
- Erkenningsregeling Goede Doelen van het CBF
- Partos Gedragscode
- SBF Code Goed Bestuur
- Financiële codes Goede Doelen Nederland
- Dutch Accounting Standards Board, richtlijn RJ650
- Inter-Agency Standing Committee's Six Core Principles Relating to Sexual Exploitation and Abuse
- Interaction CEO Pledge on Preventing Sexual Abuse, Exploitation and Harassment by and of NGO Staff
- Interaction NGO Standards
- The Code of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGOs in Disaster Relief
- The Core Humanitarian Standard on Quality and Accountability
- The Sphere Humanitarian Charter and Minimum Standards in Humanitarian Response

TRANSPARANTE COMMUNICATIE NAAR ONZE ACHTERBAN

Bij onze waarden en richtlijnen hoort een open en transparante communicatie over onze organisatie, ons werk, onze werkwijze en onze resultaten. Wij willen de mensen in ons netwerk en onze achterban zo goed mogelijk informeren, integer en transparant. Wij willen niet alleen vertellen over

onze successen, maar ook transparant communiceren over wat er niet goed ging en wat beter kan. Dit streven wij na in zowel onze contacten met en communicatie naar onze achterban in Nederland als ook in onze contacten met belanghebbenden in het buitenland.

Onze achterban en belanghebbenden in binnen en buitenland

Habitat Nederland heeft door haar uitgebreide netwerk diverse belanghebbenden in het buitenland. Er is contact met Habitat International en de Habitat landenorganisaties waar Habitatprojecten worden uitgevoerd. Hier in Nederland onderhouden wij contact met particuliere donateurs, geïnteresseerden, bedrijven, (semi-) overheid, institutionele donateurs, bouwreizigers, vrijwillige reisbegeleiders en andere vrijwilligers, leveranciers en dienstverleners en onder andere Partos, Goede Doelen Nederland en het CBF.

Wij hebben dagelijks contact met supporters via uiteenlopende kanalen. Van een schriftelijke voortgangsrapportage over

een specifiek project voor een Nederlandse donateur tot het beantwoorden van een vraag van een geïnteresseerde aan de telefoon. Van een presentatie tijdens een informatiebijeenkomst voor een bouwreis tot een verhaal op onze website of in de Bouwbrief over een huiseigenaar wiens leven veranderd is dankzij zijn nieuwe Habitathuis. En natuurlijk geven wij algemene informatie, zoals in dit jaarverslag, via onze websites en folders en brochures en kan eenieder ons bereiken via de telefoon, email, website of social media met vragen, suggesties of klachten.

Monitoren en verbeteren

Als er klachten binnenkomen dan worden deze volgens een vaste procedure afgehandeld en opgeslagen in onze klachtenadministratie. In dit boekjaar 2020 zijn er bij Habitat Nederland geen klachten binnengekomen. De volledige klachtenprocedure is terug te lezen op onze website.

Naast de klachten die wij bijhouden, meten wij ook klanttevredenheid in binnen- en buitenland. Elke bouwreis wordt

uitvoerig geëvalueerd op basis van input van zowel de bouwreizigers als de lokale Habitatvestiging waar de bouwreizigers te gast waren. Zo willen wij onze communicatie blijven meten en verbeteren.

RISICUBEHEERSING

Net als elke andere organisatie loopt Habitat Nederland risico: algemene risico's en specifieke risico's die samenhangen met de aard van onze werkzaamheden. Risico's die gevolgen kunnen hebben voor onze organisatie, onze financiële situatie, onze prestaties en onze reputatie, maar ook voor

de mensen met wie wij werken in ontwikkelingslanden en de mensen die ons steunen hier in Nederland. Daarom stellen wij bij Habitat Nederland alles in het werk om zo goed mogelijk zicht te krijgen op die risico's, ze tot een minimum te beperken en onze organisatie en de mensen met wie wij werken te beschermen tegen schade.

Risico-inventarisatie

In de tabel hieronder staat een uitgebreid overzicht van risico's waar we in ons werk en als organisatie rekening mee moeten houden. De impact van de risico's zijn met bijbeho-

rende indicatoren en beheersmaatregelen in kaart gebracht en worden op regelmatige basis doorgenomen met het bestuur van Habitat Nederland. Het bestuur kent de risicoanalyse en de acties ter preventie en is er – na het bestuderen van de analyse – van overtuigd dat Habitat met deze werkwijze voldoende controle heeft over de in kaart gebrachte risico's.

Hierna lichten wij de belangrijkste maatregelen die wij nemen om deze risico's te voorkomen dan wel te minimaliseren wat uitgebreider toe en gaan wij in op de risico's die zich voordeden in dit boekjaar.

Financiën	HR	Projecten	Bouwreizen	Privacybescherming donateursgegevens
Risicowaardering				
Hoog	Hoog	Middel	Hoog	Hoog
Risico-indicatoren				
● Opbrengst	● Verloop ● Ziekte of uitval	● Voortgang werkzaamheden en projectland	● Veiligheid en gezondheid deelnemers ● Gedrag bouwreizigers	● Datalekken
Risicomanagement				
● Forecastingsysteem ● Tweewekelijks overleg team fondsenwerving mbt voortgang ● Kwartaalrapportage team, bestuur en Habitat International	● Opvolgingsplan sleutelposities ● Faciliteren thuiswerk omgeving ● Verzuimverzekering	● Projectfasering (rapportage na elke fase, zowel in tekst als in cijfers) ● Project monitoring en evaluatie	● Intensieve begeleiding en informatievoorziening aan deelnemers vooraf en tijdens de bouwreis mbt persoonlijke veiligheid en gezondheid ● Monitoring door Habitat International van situatie in Habitat gastland ● Integriteitsbeleid	● AVG protocol ● Verwerkingsovereenkomsten met leveranciers ● Bewustwording medewerkers
Risicopreventie				
● Brede fondsenwerving, dwz aantrekkelijke proposities voor verschillende doelgroepen	● Begeleiding bij persoonlijke ontwikkeling ● Verzuimbegeleiding	● Projectafspraken tussen Habitat Nederland, Habitat projectland en Habitat International	● Accreditatieprogramma voor bouwreizen door Habitat International ● Noodplan ● VOG voor bouwreisbegeleiders ● Gedragscode voor bouwreizigers	● Bewaarbeleid privacygevoelige data

Financiën

Het grootste risico op financieel gebied is een daling in onze inkomsten. Dit is een essentieel bedrijfsrisico dat wij op continue basis monitoren met een forecastsysteem en diverse overleggen, waarmee een eventuele teruggang in inkomsten goed kunnen zien aankomen met als doel er tijdig op in te spelen.

Afgelopen jaar was echter een uitzonderlijk jaar. Door de coronacrisis en de maatregelen om het virus terug te dringen, zijn met name onze inkomsten uit bouwreizen dit boekjaar sterk gedaald. Doordat Habitats bouwreisprogramma over de hele wereld stil kwam te liggen, stokte deze inkomstenbron die normaalgesproken een aanzienlijk gedeelte van onze inkomsten vormt.

Bij bouwreizen is er altijd het risico is dat teams niet op bouwreis kunnen vanwege overmacht zoals bij een natuurramp, conflict of anderszins onveilige situatie op de bouwlocatie. Daarom hebben wij jaren geleden al een calamiteitenfonds ingesteld. Dit werkt heel goed bij een of enkele geannuleerde reizen, maar wanneer alle reizen stil komen te liggen, is deze oplossing niet langer toereikend. Dit is zo'n uitzonderlijke situatie dat dit risico niet makkelijk af te dekken is en zal moeten worden opgevangen door andere inkomstenbronnen en onze opgebouwde reserves.

HR

Onze kleine organisatie draait op een team van loyale medewerkers. Veruit de meesten werken al jaren bij Habitat. Dat is een groot goed, maar brengt ook risico's met zich mee. Als zij de organisatie verlaten, gaat er ook een schat aan informatie mee. Dat risico wordt zo goed mogelijk afgedicht met goede werkprocedures, een plezierig en open werkklimaat en een opvolgingsplan voor de medewerkers op sleutelposities. Daarnaast hebben wij uiteraard een verzuimverzekering afgesloten om de gevolgen van een eventuele langdurige ziekte van een medewerker op te kunnen vangen.

Bouwreizen

Naast de financiële risico's die onze bouwreizen met zich meebrengen, is er ook een aantal risico's die spelen bij de organisatie van een bouwreis. Een bouwreis is een onvergetelijke ervaring voor de deelnemers, maar het brengt altijd risico's met zich mee, zowel voor onze bouwreizigers als voor de kwetsbare mensen waar wij mee werken in ontwikkelingslanden en voor Habitats reputatie. Daar zijn wij ons terdege van bewust en wij hebben dan ook diverse maatregelen en procedures die dit risico zoveel mogelijk beperken.

Voor de veiligheid van de deelnemers maakt Habitat International maandelijks een risico-inschatting van de landen waar wij naartoe reizen. Als het risico in een land te hoog bevonden wordt dan worden bouwreizen naar dat land stilgelegd. Ook besteden wij bij Habitat Nederland veel aandacht aan veiligheid in de voorbereiding van onze bouwreizigers. En uiteraard hebben wij een noodplan en komen wij direct in actie bij calamiteiten. De veiligheid van onze bouwreizigers is van groot belang; wij doen er dan ook alles aan om een bouwreis een onvergetelijke en veilige ervaring te maken voor onze bouwreizigers.

Maar ook de ervaring van de kwetsbare families en kinderen in ontwikkelingslanden waar wij voor bouwen is van groot belang. Zij mogen absoluut geen risico lopen door de komst van onze bouwreizigers. Wij realiseren ons terdege dat mensen laten afreizen naar kwetsbare gemeenschappen risico's met zich meebrengt. Wij nemen dan ook extra voorzorgsmaatregelen om de veiligheid van de lokale bevolking te waarborgen. Reisbegeleiders hebben een eigen gedragscode en moeten voor zij als vrijwilliger bij ons in dienst treden een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen. Voor bouwreizigers hebben wij een eigen gedragscode en in de voorbereiding van de reis is deze code uitgebreid onderwerp van gesprek. Onze reisbegeleiders zijn daarnaast goed getraind om ook tijdens de reis de bouwreizigers hierin te begeleiden en aan te spreken.

Tot slot is er ook een potentieel risico voor de reputatie van Habitat, maar door alle voorgaande maatregelen denken wij ook dit risico voldoende te hebben afgedekt.

CONTINU MONITOREN EN VERBETEREN

Wij blijven doorbouwen aan resultaatgericht werken, aan integriteit en bewustwording en aan transparante communicatie. Deze onderwerpen zijn altijd in ontwikkeling en wij moeten er te allen tijde alert op zijn en blijven.

Daarom zijn wij bezig ons integriteitsbeleid vast onderdeel te maken van ons HR-beleid om het daarmee nog meer een rol te geven in ons dagelijks werk. Ook werken wij aan het verkrijgen van een ISO-certificaat dat onze werkwijze nog beter zal waarborgen.

Verder zullen wij het komende boekjaar de volgende stappen zetten:

- We wijzen een interne vertrouwenspersoon aan;
- De aannameprocedure wordt aangepast op basis van de 'handreiking integriteitssysteem' van Goede Doelen Nederland. Dit houdt in dat er twee referenten worden nagevraagd waarbij er expliciet naar integriteit gevraagd wordt en het verplicht is een (recente) VOG te overleggen.

EXTERN TOEZICHT

Naast het toezicht dat verankerd is in de genoemde procedures en richtlijnen en de toezichthoudende rol van het bestuur van Habitat Nederland, wordt er ook extern toezicht gehouden op onze organisatie en onze resultaten.

With Accountants te Alphen aan den Rijn controleert jaarlijks onze jaarrekening en jaarverslag en indien relevant doet zij de controle van specifieke projectbestedingen. Ook doet With Accountants aanbevelingen voor verbetering van onze interne processen op basis van hun ervaring in onze sector.

Het CBF te Amsterdam houdt toezicht voor het keurmerk 'Erkend Goed Doel' en beoordeelt op regelmatige basis of Habitat Nederland aan de gestelde eisen voldoet.

En tot slot controleert Habitat for Humanity International onze werkwijze, onze bestedingen en financiën.

5 jaarrekening boekjaar 2020

balans per 30 juni

(in euro's, na resultaatbestemming)

	30-06-2020		30-06-2019	
Activa				
Materiële vaste activa		-		-
Vorraden		9.452		4.378
Vorderingen en overlopende activa				
• Debiteuren	-		41.861	
• Belastingen en premies sociale verzekeringen	953		-	
• Overige vorderingen en overlopende activa	132.217		102.830	
		133.170		144.691
Liquide middelen		1.003.323		982.107
Totaal		1.145.945		1.131.176
Passiva				
Reserves en fondsen				
Reserves				
• Continuïteitsreserve	444.427		114.133	
• Bestemmingsreserve	30.022		33.136	
		474.449		147.269
Fondsen				
• Bestemmingsfonds bestemde donaties		202.047		270.006
Kortlopende schulden				
• Belastingen en premies sociale verzekeringen	14.577		16.434	
• Crediteuren	9.563		7.192	
• Overige schulden en overlopende passiva	445.308		690.275	
		469.449		713.901
Totaal		1.145.945		1.131.176

staat van baten en lasten over het boekjaar 2020

(in euro's)

	Boekjaar 2020		Begroting boekjaar 2020		Boekjaar 2019	
Baten						
Baten van particulieren		743.240		493.975		346.402
Baten van bedrijven		217.210		766.300		637.102
Baten van loterijorganisaties		366.390		368.750		439.860
Baten van andere organisaties zonder winststreven		49.183		247.375		357.316
Baten van subsidies van overheden		113.025		-		-
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten		25.427		7.500		122.474
Som der baten		1.514.475		1.883.900		1.903.154
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
• Structurele hulp	741.793		1.309.791		1.271.735	
• Voorlichting en bewustmaking	205.483		214.919		250.242	
		947.276		1.524.710		1.521.977
Wervingskosten		210.905		245.675		206.469
Kosten beheer en administratie		97.074		96.535		84.543
Som der lasten		1.255.255		1.866.920		1.812.989
Saldo van baten en lasten		259.220		16.980		90.165
Resultaatbestemming						
Ten laste/gunste van het bestemmingsfonds		-67.959		-		35.266
Ten laste/gunste van de bestemmingsreserve		-3.114		-		33.136
Ten gunste van de continuïteitsreserve		330.294		16.980		21.763
		259.220		16.980		90.165

grondslagen voor financiële verslaggeving

ALGEMEEN

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

RICHTLIJN FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

De jaarrekening is opgesteld op basis van de *Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties* van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn.

GRONDSLAGEN VOOR DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA

De rapporteringsvaluta van de jaarrekening is de euro (€). De vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden gedurende het boekjaar verantwoord tegen de koers op transactiedatum. Koersverschillen worden verantwoord als doelbestedingsuitgave.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

VOORRADEN

Vorraden worden gewaardeerd op historische aanschafwaarde. Voor incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

VORDERINGEN

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

FONDSSEN

BESTEMMINGSFONDS BESTEMDE DONATIES

Het bestemmingsfonds *bestemde donaties* is een afgezonderd deel van de middelen waarvan de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is bepaald. In veel gevallen geeft de donateur bij zijn gift aanwijzingen omtrent de besteding ten behoeve van een specifiek project of in een bepaald land. Voor zover deze donaties niet reeds in het boekjaar zijn afgewikkeld worden zij opgenomen in dit fonds.

SCHULDEN

Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

BATEN

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, dus wanneer de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Opbrengsten uit bouwreizen worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. De brutowinst op bouwreizen wordt verantwoord. Dit betekent dat de kosten, zoals reis- en verblijfkosten, in mindering worden gebracht op de bouwreisomzet.

GRONDSLAGEN VOOR KOSTENTOEREKENING

De loonkosten worden toegerekend aan één van de volgende kostendragers: Structurele hulp, Voorlichting en bewustmaking, Werving baten en Beheer & administratie.

Toerekening geschiedt op basis van tijdsbesteding. De reis-, huisvestings- en de kantoor-, afschrijvings- en algemene kosten worden toegerekend op basis van het aantal fte's (full time equivalenten) in één van deze categorieën ten opzichte van het totale aantal fte's.

De kostenverdeling van de personeelskosten is gebaseerd op onderstaande fte-verdeling:

	gem. fte '20	gem. fte '19
Personeel, toegerekend aan:		
Structurele hulp	1.7	1.6
Voorlichting en bewustmaking	1.6	1.6
Werving baten	2.2	2.1
Beheer en administratie	1.0	0.9
	6.5	6.2

PENSIOENVOORZIENING

Habitat Nederland heeft voor de pensioenverzekering van haar werknemers een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met Brand New Day PPI.

De belangrijkste kenmerken zijn:

- Pensioengrondslag is het brutojaarsalaris inclusief 8% vakantietoeslag verminderd met de wettelijke franchise.
- De pensioentoezegging is gebaseerd op de beschikbare premie volgens een leeftijdstaffel.
- De eigen bijdrage voor de werknemers bedraagt 3% van de pensioengrondslag.

toelichting op de balans per 30 juni

Liquide middelen	30-06-2020	30-06-2019
Kas	964	964
ABN AMRO	672.822	886.346
ABN AMRO (dollarrekening)	56.532	3.604
ING	273.005	91.193
Totaal liquide middelen	1.003.323	982.107

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de stichting en worden deels aangehouden voor de bedrijfsvoering en deels voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

Vorraden	30-06-2020	30-06-2019
De verantwoorde voorraden betreffen aan de bouwreizen gerelateerde artikelen zoals t-shirts, petten en WakaWaka's. De voorraden worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.	9.452	4.378
Totaal voorraden	9.452	4.378

Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	-	41.861
Dit betreft gefactureerde, maar nog niet ontvangen bedragen met betrekking tot bouwreizen en donaties.		
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	953	-
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten inzake bouwreizen	45.358	55.528
Vooruitbetaalde bedragen	12.055	15.136
Te vorderen inzake NOW regeling	30.624	-
Overige vorderingen	44.180	32.166
	<u>132.217</u>	<u>102.830</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	133.170	144.691

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient om risico's op korte termijn te kunnen dekken en om zeker te stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Het bestuur houdt hiervoor als norm een kwart van de jaarlijkse organisatiekosten aan. Op basis van de organisatiekosten van boekjaar 2020 à € 590.445 komt dit neer op € 147.611. Maar gezien de onzekere situatie door de coronapandemie is besloten de continuïteitsreserve tijdelijk te verhogen om een verlies aan baten in het volgende boekjaar op te kunnen vangen. Het resultaat van 2020 is, rekening houdend met de toevoegingen/onttrekkingen aan de bestemmingsreserve en het bestemmingsfonds, daarom volledig toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

Het verloop van de continuïteitsreserve gedurende het boekjaar:

Stand per 1 juli 2019	114.133	
Resultaatbestemming boekjaar 2020	330.294	
Stand per 30 juni 2020		444.427

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve dient om onverwachte kosten met betrekking tot bouwreizen op te kunnen vangen. Per bouwreiziger wordt € 10,- toegevoegd aan deze reserve. Het streefbedrag voor de bestemmingsreserve is € 40.000.

Het verloop van de bestemmingsreserve gedurende het boekjaar:

Stand per 1 juli 2019	33.136	
Toevoeging	1.670	
Onttrekking: annuleringskosten door corona	-4.784	
Resultaatbestemming boekjaar 2020	-3.114	
Stand per 30 juni 2020		30.022

Totaal reserves 30 juni 2020 **474.449**

Fondsen

Bestemmingsfonds bestemde donaties

Het verloop van het fonds gedurende het boekjaar is:

Stand per 1 juli 2019		270.006
Toevoeging aan het fonds		
Bestemde donaties	487.274	
Onttrekking aan het fonds		
Afwikkeling bestemde giften	555.233	
Per saldo toegevoegd aan het fonds		67.959

Stand per 30 juni 2020 **202.047**

Het bestemmingsfonds is als volgt over de landen te verdelen:

	01-07-2019	Toevoeging	Onttrekking	30-06-2020
Cambodja	67.204	124.536	156.824	34.916
China	3.691	-	3.691	-
Filippijnen	17.558	-	-	17.558
Guatemala	7.223	8.828	8.176	7.875
Haïti	10.528	-	-	10.528
India	6.769	-	-	6.769
Indonesië	2.138	22.000	24.086	52
Malawi	7.576	23.009	21.249	9.336
Nepal	56.429	45.002	21.000	80.431
Oeganda	9.019	228.250	219.242	18.027
Sri Lanka	4.552	-	-	4.552
Zambia	72.376	30.903	96.465	6.814
Overige < € 5.000	4.943	4.746	4.500	5.189

270.006 **487.274** **555.233** **202.047**

De toevoeging aan het bestemmingfonds betreft alle bestemde donaties die voor een specifiek land zijn geworven. De onttrekking aan het bestemmingsfonds betreft alle bedragen die naar een land zijn overgemaakt.

vervolg passiva

Kortlopende schulden	30-06-2020	30-06-2019
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting	14.577	13.777
Omzetbelasting	-	2.657
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	14.577	16.434
Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	18.308	18.465
Vooruitontvangen bedragen	300.862	454.824
Verplichting inzake projecten	109.398	182.955
Overlopende passiva	16.740	34.031
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	445.308	690.275

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 30 juni 2020 heeft Habitat for Humanity Nederland de volgende voorwaardelijke projecttoezegging:

Op 15 april 2020 is Habitat for Humanity Nederland een overeenkomst aangegaan voor de duur van 3 jaar ter hoogte van € 230.011.

Per 30 juni 2020 heeft Habitat for Humanity Nederland de volgende voorwaardelijke projectverplichtingen:

Met Habitat for Humanity Uganda is op 27 juni 2018 een overeenkomst aangegaan voor het ter beschikking stellen van de fondsen voor de uitvoering van een 3-jarig project. De verplichting per 30 juni 2020 is € 46.827.

Met Habitat for Humanity Cambodja is op 15 april 2020 een overeenkomst aangegaan voor het ter beschikking stellen van de fondsen voor de uitvoering van een 3-jarig project. De verplichting per 30 juni 2020 is €133.597.

In de overeenkomsten zijn de voorwaarden beschreven waaraan beide partijen moeten voldoen.

toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2020

Baten van particulieren	2020	2019
Bouwreisdonaties	83.240	172.320
Overige baten van particulieren	34.032	41.463
Machtigingen en notariële aktes	92.735	97.269
Mailingacties	26.933	22.790
Nalatenschappen	506.300	-
Noodhulp	-	12.560
	743.240	346.402
Baten van bedrijven		
Bouwreisdonaties	150.702	448.744
Bedrijfsdonaties	37.523	137.829
Giften in natura	28.985	28.985
Noodhulp	-	21.544
	217.210	637.102
Baten van loterijorganisaties		
Postcode Loterij	366.390	439.860
Baten van andere organisaties zonder winststreven		
Stichtingen, vermogensfondsen en kerkelijke organisaties	49.183	96.961
Noodhulp	-	10.800
Giften in natura	-	249.555
	49.183	357.316
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten		
Omzet bouwreizen	288.982	723.924
Kostprijs omzet bouwreizen	-263.555	-601.450
Brutowinst bouwreizen	25.427	122.474
Baten van subsidies van overheden		
NOW regeling	113.025	-
Som van de baten	1.514.475	1.903.154

De baten van subsidies van overheden betreft de NOW regeling in het kader van de coronapandemie. Het gaat hier om een incidentele bijdrage. De vaststelling van deze subsidie is nog niet definitief.

lastenverdeling

Doelstellingen

	Structurele hulp	Voorlichting	Wervingskosten	Beheer en administratie	Totaal boekjaar 2020	Begroting boekjaar 2020	Totaal boekjaar 2019
Verstekte projectbijdragen	575.276	-	-	-	575.276	1.113.925	1.081.846
Afdrachten aan verbonden organisaties	12.012	-	-	1.335	13.347	52.300	47.138
Communicatiekosten	-	60.090	13.695	-	73.784	110.250	118.071
Personeelskosten	125.566	118.159	160.270	77.807	481.801	479.650	459.867
Reis- en verblijfkosten	4.096	3.855	5.229	2.538	15.718	22.000	21.253
Huisvestingskosten	10.142	9.543	12.945	6.284	38.914	41.500	39.356
Kantoor- en algemene kosten	14.703	13.835	18.766	9.111	56.415	47.295	44.857
Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	601
	741.793	205.483	210.905	97.074	1.255.255	1.866.920	1.812.989

	Boekjaar 2020	Boekjaar 2019
Doelbestedingspercentage van de baten		
Bestedingen aan doelstellingen / totale baten	62,5%	80,0%
Doelbestedingspercentage van de lasten		
Bestedingen aan doelstellingen / totale lasten	75,5%	83,9%
Wervingskosten percentage		
Wervingskosten / de som van de geworven baten	13,9%	11,6%
Kosten beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie / totale lasten	7,7%	4,7%

toelichting lasten

Bezoldiging directie en bestuur

Directie

Het salaris van de directeur wordt getoetst aan de *Regeling beloning directeuren van goede doelen*. De beloningsregeling houdt rekening met de zwaarte van de functie en wordt uitgedrukt in een BSD score waaraan een maximaal salaris is gekoppeld. Op grond van deze regeling is de functie ingeschaald in functiegroep G met een maximaal jaarinkomen van € 111.495. Het jaarinkomen van de directie bedraagt € 93.595 en blijft daarmee ruim onder het maximum.

Het salaris van de directie is als volgt opgebouwd:

Naam	J. Lemke
Functie	directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
Uren	40
Part-time percentage	100
Periode	1/7-30/6
Bruto loon	86.676
Vakantiegeld	6.919
Eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal jaarinkomen	93.595
Pensioenlasten (wg deel)	6.226
Totaal bezoldiging Boekjaar 2020	99.821
Totaal bezoldiging Boekjaar 2019	97.542

Communicatiekosten

Voorlichting en bewustmaking

	2020	2019
Nieuwsbrieven	8.822	5.426
Databeheer	-	817
Evenementen	7.633	13.572
Advieskosten	3.995	-
Kosten website	4.088	4.125
Voorlichtingsmateriaal	32.038	71.690
Kosten vrijwilligers	1.948	7.014
Overige kosten	1.567	1.283
	60.090	103.927

Wervingskosten

Nieuwsbrieven	5.881	3.617
Kosten website	2.725	2.750
Evenementen	5.088	7.232
Databeheer	-	545
	13.695	14.144

Totaal communicatiekosten	73.784	118.071

Personeelskosten

Salarissen	385.259	367.955
Sociale lasten	66.577	65.347
Pensioenlasten	26.768	25.512
Overige personeelskosten	3.197	1.054

Totaal personeelskosten	481.801	459.867

Gedurende het boekjaar waren gemiddeld 6,5 FTE in dienst (2019: 6,2).

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Habitat Nederland had al in de laatste maanden van boekjaar 2020 -maart tot en met juni 2020- te kampen met de eerste effecten van de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. De aanhoudende pandemie beïnvloedt ons werk nog steeds in grote mate. In de periode tussen de balansdatum en de goedkeuring van de jaarrekening door het bestuur in februari 2021 worden de effecten steeds duidelijker.

Belangrijk is de vraag in hoeverre Habitat kan reageren op actuele ontwikkelingen en welke financiële en organisatorische maatregelen nu reeds genomen moeten worden. Daarvoor zijn algemene uitgangspunten opgesteld. In nauwe samenwerking met het bestuur is gekeken met welke financiële scenario's Habitat rekening moet houden.

De liquiditeit en het vermogen van Habitat Nederland zijn toereikend om de continuïteit te waarborgen. Er zijn ook ontwikkelingen waarop Habitat Nederland geen invloed heeft. Daarom wordt actief ingezet op kansen die de omzetting tot een minimum beperken. Hiermee is Habitat Nederland ervan overtuigd dat zij haar werk, met de support van haar trouwe achterban, krachtig kan voortzetten. Heel belangrijk, juist in deze tijd waarin de allerarmsten het hardst worden geraakt door de coronapandemie, de maatregelen en de economische gevolgen hiervan. Voor hen blijft Habitat Nederland zich ook nu inzetten.

Amsterdam, februari 2021

NAMENS HET BESTUUR VAN HABITAT NEDERLAND:

De heer M.C.J. van Pernis

De heer F. Dik

Mevrouw H.G. Herbert

De heer G.A. Mos

Mevrouw A.A. Swinkels

Mevr. S.W.C.M. Havermans

controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020.

Stichting Habitat for Humanity Nederland
Gatwickstraat 1
1043 GK AMSTERDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Stichting Habitat for Humanity Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Habitat for Humanity Nederland gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening (pagina 56 tot en met 65) voor het jaar geëindigd op 30 juni 2020 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Habitat for Humanity Nederland, te Amsterdam per 30 juni 2020 en van het resultaat over de periode 1 juli 2019 tot en met 30 juni 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 juni 2020 met een balanstotaal van € 1.145.945;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 30 juni 2020 met een resultaat van € 259.220 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Habitat for Humanity Nederland te Amsterdam, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 4 tot en met 54).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties' vereist is.

Correspondentie
Postbus 327
3360 AH
Sliedrecht

0172 - 750 175
info@withaccountants.nl
www.withaccountants.nl
@withaccountants

IBAN NL71 INGB 0667 8301 62
KvK 28112484

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 9 maart 2021.

With accountants B.V.
A.M. Tromp MSc RA

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Habitat for Humanity Nederland te Amsterdam

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

colofon

Dit publieksjaarverslag is een uitgave van
Habitat Nederland.

Arlandaweg 92
1043 EX Amsterdam
t +31 (0)20 800 29 70
info@habitat.nl
www.habitat.nl
www.bouwmee.nl

Giften zijn welkom op rekening NL79 INGB 0000006261

TEKST EN EINDREDACTIE

Habitat Nederland

FOTOGRAFIE

Habitat Nederland
Yuri Capetillo Hardi: [yosoyvideo](#)
Sander van der Weert: [Silver Lining Storytelling](#)
Sjors Lenders, [ayeaye.studio](#)

VORMGEVING

[Studio Kaboem!](#)

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

